

an, ana ...

„se potřeboje nejvíce po časoslovjích: widěti,
spatřiti, uříjiti, slýseti, nalezti zc a ruamená
nejvíce tolik, co že on, že ona, že ono y
taky: kdýž on, kdýž ona, kdýž ono. k.p.

Widěti game muže, an spj (kterýž spal,
kdýž spal, že spal)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM
Smett Gram. 10. 11. 16

63

an vnejši ^{rečah} ~~rečah~~ časove' slovy ne vetača
dopli rozirh
(= pač, škrak)

Vidim meho paku, an ce sem frimo beže
(Kozm - K 2/1746)

Bob Sout

130

malez ..., an

Kozm - M 2/18, 58

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

inf. || au || ohne' adj. || subst. verb.

nach den Zeitwörtern widěti, spatřiti, uzříti, slyšeti

ich sehe ihn in seinem Zimmer schreiben

widjmu ho w geho pokoji píšeti

au we směm pokoji píšē

píšējho we směm pokoji

Bezeichnet der Infinitiv nach diesen Zeitwörtern

nur eine allgemeine MORAVSKÉ ohne Beziehung
auf eine Person, so ZEMSKÉ man gerne in Böhmen
das Verbalhauptwort ohne MUZEUM č:

z. B. Ich sehe tausend widjmu tancowá'ij

Burian Lehrb. 1843 371

am

hlavně „po slovesech: viděti, spatřiti, uariti, slyšeti,
naléti, zdáti se, poruati...“

Tomáček

Čes. mluv. 1850

244

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

An ve větších obrazech.

s počínáním zjednodušením v nich samých
(= z^e, jah)

Kozm - B 216 postpoz.

uzrál, an otec dceri ruden fackel Hyllos 20, I

Subsow 131

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

an, -a, -o ... X ano

... an atd. s příslušným tvarem shodovým se
v nejstarší době slade, je-li podmet věty pod-
ržene (uvidene zájmenem an) umístěn ve větě
řídící (obvykle jako podmet prvního slovesa),
jde o ano slade. Sde je tento podmet
ve větě podržene (uvidene sponou ano).
MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zubaty, O jistém způsobu užívání zájm. an
a ou, Studie II, 254, 54

an₁-a₁-o shodne' obrak.

shodup'ci se s podmetem vety vedl.
nebo jej zastupitel'

silne se siri' od 15. stol. "viedne' se smeknu' "

"an' vydrive ve veta'ch dopln'kovy' /, Etre' vrnuly
"tak, ce se podmet obrak vety presunul do vety
ridici' jako jest' podmet

videl sem, ano jeden rytier' stoji' PasMA

> rytier' ano stoji'
ZEMSKÉ
MUZEUM (= uc. jad stoji')

k vytvo'eni dopln'kovy' vet dala podmet an' latina

BVC's 121-122

an pro slověh slyšeti, viděti, uvažati

Das lateinische Mittelwort der gegenwärtigen
Zeit nach den Zeitwörtern hören, sehen,
finden, u wird im Böhmischem durch
das bezeichnende Ferwort an, ana, ano,
ausgedruckt, als: spatil dva bratrj;
ani pospjchagj vidit duo fratres

properantes ...
MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nějedly Böh. Gramm.	1804	344
	1809	314
	1830	265

an relat. zájmu.

Rosa má jen doklady typu nalezel ho, an
sfi (Cechorečnick 130, 276)

beta doplněná (= Esterak, jak)

svob souv. 130

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

am v oznam. v. slov. .

je slovesch synal. v. v. v. v. v.

ve dvou typech vet: v prvnem je fochmet vet vedl.

sloves vyjadreni ve v. hlavni jako jeji predmet (doplnek
ve druhem je fochmet vet vedl. sloves vyjadreni (p.)

v ni same

- jama tendence je shoda s fochmetem v podi a
a cile

v doplnek. typu - am blizko k platnosti v. v. v.

absolutiv. am x am je opid.

Gr 323

au) cas

" s carobrem casu fr. femme et
zako lab. dem

au Pass, Let Proj,
au Haj

uvadi se do spozitosti

s a + zije i

uvadu Vladi slava svou vlasti
milou, a vy to uzivate, zabit.

Haj

Li2

447

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

au ve větších množstvách

au Judy '30 I
auto Judy '31 I

Subsolv 130

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Státní zemědělský
úřad
pro
výživu a zemědělství
př. p. p.

au paralelné probíhající děje
pouze nesouladu (dříve, zatímco, ale)

postpoz. Hyllos 217, I

Jindy 231, I

au předce postpoz. —4—

Libosow 131

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

P. 14
Citát

když = an

Umsto všeobecného když uati be
slowička an j k. p. widěl jsem ho,
když stielil, nebo an.

Ka'el ulun. č. 1843, 114

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

An ve vetačch & zapor. slse trvati

netrva' to dlouho, an Rozm. - L 218
netrvalo - u - , - u - Judy 231 I

Soot Souv 131

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ampl), shodně au

„časová okolnost doprovázející hlavní děj“

zřídka i výzvam „dohud“, „dohud ne“

v starých doledech se for veřm šbdl aktuačn' přezens /
fozději i preteritum

ožilo fi. chodně i v nové spis. četně v 1/2 19. stol.

BVČS 224-225

MORAVSKÉ
ZELENE
MUZEUM

an ... mezi Hlu

Podávaj⁷ rudy, an cihlov mez. Hlu Zelen
133. frorfe'vuge Com Las

Jg I 19

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

an paralelní dvoje ději (= zatímco)

an Jindy '31 I fortalice, autefalice
auto — u — autefalice

Sub Sant 131

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

au cas.

u Jla bezne'
vstupuje kofme na sklonku 40. let
hojw fo celo 1/2 19. st. vemi 'Suzin'
veta s an obci fo vete hlavni'
na sklonku 1/2 19. stol. natyvalo Suzin' prvaky

Gp Jla 335-6

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

AM

"ná' se ... fii u' sěbiti rozdilu rodin a fočier"

a + on, ona...

chybě se slyem v 2. osobě

"Starí te' spojly částo učivali uřto infinit. fo
doves viděti, slýti, nalězi a fojili s u'
z pravidla řetomnyřias"

"Pro neurčitost' svou se uřni' zřidka slade."

"Jest sice na svém místě ve smyslu čásoněm, a sice
fii současnosti; ale uřoli ve smyslu fřičiněm, eděz
užíváme spojly: jeřto, ponevadě, fočozě, ..."

Prus M 64-65

am

= Edyž vtom >

ne Edyž + tu v tom

"Gla živa' jiu v obrozene^{stis.} cirkvi, pač rychle
zastarávala"

Rojzenzon, K čas. souv. 14

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

čas. am

na vyjadrení bezprostrednej následnosti s odskokom
"firvafemí"

v hl. vetě: fratve jiz, jiz jiz

ve vedl. vetě: tu, vtom, tu uatle, najidnom,
venadate...

Grepl, K fodmubram Referencie...,
MORAVSKÉ
ZEmské
MUSEUM
112

an(o)

„nejvyšší, stálý“ zastavení“ tam, „Ede si an
vedle významu časové spřízlosti podružně dosti
zřetelně i odstín přirovnání významu citové
náladového.“

„Rozhodnutí nečlověka, přečlověka“

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

an v tom

tu (najidnou)
nále

Grep, Gofka an ..., 4/8

již - an tu

za obzr. byla spojka od (z) (tu) ještě vidka
hlavně v j-e lid. proz. prvích dvou desetiletí 19. st. |
an tu slo. frankotovarů než v jazyk. časových
odstředcích

až do 2/2 19. st. (ještě ker.)
u Tyla ještě pravidlem: frankotovar - již (již)

! i v jeho pracích pozdějších

an tu naše
napsanom
nenadale
zuenahla

Gr. Tyl 341-3

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jařě - ant^v

jařě viti na něj povane, ant^v ho veni'. Žal 103,16

Ťdž - ant^v DŤ 353, Ťdž - ant^v Háj

než - an syr, než - ant^v Com lab

dvů než - an jž 2afol

-li - ant^v Br

jen - ant^v Reš syr

hned jař - ant^v Br

Jg

I

18

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Cita't

Jedva - an

Metrodor, ani hodina gste neminula,
a giž byl w městě na zpet widět. Patru
smyšlu vraženo w této fraipowědi. Gábr-
nagi a zřetědlněgi ručelaby takto: Jedva
minula hodina, an Metrodora guž
opět widěti w městě.

~~II/2~~ Krok II/2 1827 312
Lowec

any v afodzei

ve ste. jen zvidka
furlis citov' raz, soneti' g roztrhaval
proublo ne vetsi' unte zepu. do souv. cas.

Edyž — an BVC's 349

klavne fro rychl', nečesany' nastup d'je (od 16. stol.)
hopu'

hned — parž — ant^v

Edyž — ant^v

častecne ozilo i za obraz

BVC's 350

ano

"odstih neocésávanosti"

"vztah blízký říšskému"

BVCS 52

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mluvce!

an (= Edz̄ inverzui)
funkce upozornovací (= citod. le, adv. tu)

Hyllos 20, II
an nevadale Jindy 230, I } fastfor.
aut Jindy 231, I

Stob Sout 134
MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

an(o) cas.

"o ději současně aneb frauě předcházející,
která tak s dějem hlavním číneem toho
souvisí a uahodilým spojením jest"

Q, au již Kar 1 Br
Q, auo již Hlav

446-7

MORAVSKÉ
ZEMLSKÉ
MUZEUM
uvádí do spoj. s a + zájmu.
Jan Čapek přišel do hvozdu, a my snidali,
ty tehdy frauě, když jsme již snidali. Sued

an absolutní
„dost vzájem“ u Pratslava“ dobová zvláštnost

... [Sinan baša] převlehl slavně, an ho vsičku
bašové a téměř všechno město provázelo, ven
z města vyjel... 103

Ortl, Příhody V. V. z l. 1727, XXV

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

antof "fröcüne"

im. da, da ja, indem

lat. Quam, Qui, Quippe Qui

"Edy's se obolnost odporna 'vytýčá', etna v'robn
hlavnho nepřipnutí a o jejíto platnosti
šidne počtuosti. není"

"věta hlavní" jest obdržet formu "záoci"

218 454

MORAVSKÉ

ZEMSKÉ

MUZEUM

ant. Sued, Pass, Uudor

ant. Uudor, Sued

Uterak to máim dělati, an

douma vedice h'vati Sued

218 455

au vety firdinne' (dovodane')

Rozm - H 717 ~~postpoz.~~ postpoz.

Judy '31 I interpoz.

au neubovne Judy '31 I postpoz.

Sub Sans 132

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

am
"fretče, lebo"

"arch."

Saf

TobšK 96, 97

Koll

98

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Am, ana ... friciune'

"zvláště je-li věta hlavní se záporné' přeměněna
v tázací jistice"
"neprůstusně"

Milč 256

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

aldise an

rumahl da

Zar. Böhm. Sprachlehre 1842 157

1846 146

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ano divod. cit [ustnule']

an nejcastyji' ze nich postredni

ano Pasu (T), Mastore, Stit Svät, ⁱⁿ Puklan atd.

an Kou did (T)

BVos 109

lež an ... shodne' MORAVSKÉ
Pasu (T), Mat (S), Hay (T) ZEMSKÉ
MUZEUM

t.

ano, an dívod
v starém jazyce

Trav Neslky I, 90-95

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

h'm - an fuc^k.

justed.

u Tyla dost oblébno - 1
oped. h'm - jesto

Grtyl

361-2

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

au, a, -o " " " " " "
au, auto, aut " " " " " "

„ jsou ještě jednou součástí referoárny spoje
fúciinný (dovodný) "

frekvence proti stroz. Slezky

u starší generace (Valaš. v. Valva)

v rubricách, ově. soustavně

vprá. frekvence ve f. Her. a Hal

(u Her. přel. da. souhlas. au)

„ frekvence est. č. uš. o y. pr. kulturo-
vanost y. pr. "

Ston 172-3

vždy postpozice

MORAVSKÉ
ŽENSKÉ
MUZEUM

ant^v

Bz, Com, Low hoop, Res Syr

J9 I 18

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ant^v = „pretož, lebo“

„archaizmus biblický“

Koll ~~1856~~

TOBŠK

110, 115

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ant^v "pretože"

"arch"

Saf

10852 82 96

Koll

98

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Перевел Ирма Бродец

forádná' sametá' u Týla (Čestmír)

«velmi častá'»

hl. vstažné', foelmuč. a píirovna' vaci' uží
vých s au

Stepýl 219

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

an(o) foelun.

podlembuku vyjadruje veľa uvozená' an(o)

sov. citové zabarvená'

jedna veľa je kazaci' (obč. nřčnicho' foraly)

" v tomto významu... an(o) v jazve uzadřobito "

" v 15. stol. se jich v foelstati fiřtalo uřivat

MORAVSKÉ

ZEMSKÉ

MUZEUM

BVčs 307-308

an fragment.
4 opid. 4

Roze - H 2/7 }
an fiedce jedy 30 I } fastfor.

Sub Saw 132

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

an proto

To, co pobožní předkové obětovali, svatozářně zase
uchvacují: an proto nic bohatší než jimi, jenž
toto učiní, nejsou.

Com Lass

JIT 19

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ohne das fängt.
ohne zu

= an/0/, acoli

ano

Vseho tu neclane ven z jeho zeme valem uti dali,

ano jich zádru' ne horil Háj

an

Kom

acoli Br

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

72 482

an, ... ; auf) ^{für} frucht-

Ergebnisse aus Vass

absolut. an Vel, Bri, Koe, Jung

an ... ua odpor tomu kon

J. E. 477

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

quo sfigra

„Audiente toto populo maledixit ei“

= „^Yzlořičil mu ^Vřede všem lidem“

= „^Yzlořičil mu, quo to sfigra všecem lid“⁴

aj.

Blahoslav 130

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

quo, ojed. ande

mysl u'čítavoj',

ale „jde vlastně o vyjadření“ fráze či „frázování“
obdobnosti“

BVčS 272

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ano a Story³

Koll

Tob SK 98,100,

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

an, ana, ano - relativum?

Tomášek je nepočítá k relativum:

... toto slove je pouze staženo z a ou,
a ona, a ono, a oni, a ony, a ona, ...

Tomášek Čes. rukop. 1850 86

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

au

doporučuje zachovávat šachy v roste a čístě

Bruce Mat 77

[Podle Svob Souv 132]

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

an, -a, -o, -t, -to

Sub Saw 129m.

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

archaismy

u Šaf a Koll.

„z hľadiska vtedajšieho čitateľa“ :

an-ant^v, jenž

anobř^ř („ale, ved^v“)

Tob ŠK 117

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

an „Štern“

arch. 7

Šaf

82 94

Kell
ana
98

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Am // jez (to) // štěstí Jaf Miza

TočSK 82

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ano

zřetelová přiroční sčítání

BVČS 282

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

an, - a, - o

„Které se an velmi přiblížilo k relativní funkci,
neztratilo docela původní odstup a skutečného
děje; to přiblížovalo veš s an vnitřní doplněním.
relativní an slo oživeno v nové spis. částině,
ale bez záměru, stejně jako v jiných funkcích.“

BVČS 212

MURAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

An, ana, ano ...

welche ...

qui ...

[nemí dobozena spojka]

Touza Wb J

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

an relativní

Das Relativum an, ana, aus ꝛ. wird
vielmehr für se ou, oua, oue ꝛ. daß er,
Sie, es etc. gebraucht

Pilsel Grundrätze der böhm. Gram. 1795 160
1798 163

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

an - relativum

Grundsätze der böhm. Gram. Pölsel. Prag 1795.

an wird auch nur im nominativ gebraucht,
unterscheidet aber das Geschlecht, und steht
meistens anstatt že ou.

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

1798

70

75

an - relativní

[Rodová shoda =] Dieß verleitete einige von
den Neuern, die Conjunction an für ein
relatives Fürwort anzusehen: an, ana, ano,
Plur. ani, any, ana.

Dobr. Lehrgb. 1809 227

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM
[Lipskýho vyd. 1819]

an untho heryš, geuš, gešto

Der häufige Gebrauch des an; ana, ant,
anstatt der Relative heryš, geuš, gešto,
seit Rosa's Zeit, ist ein wahrer Misbrauch.

~~Obst. Ausg.~~

Obst. Ausg. Lehigh 1809

Lehigh. E

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

353

Cita't

an, anž

Kej' nemadno u novjch sferowatelu
chyby nalezi, jako: an, anž (genz);

Posu. k J. Jungm. ČČOJ VI 1832 167

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

au, auž

"kemi' nemadno u uvozků fismatelů chyly
nalezi; jako: au, auž (jenz) ..."

Jg. O nizmění českého fismu jako jazda,
Boj o obroz. 64

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

an, ana ...

" Takové liter a, y, i podle psklavi jmen pivešování
zavedlo uelkové u spisovatelů i grammatiků,
aly spojen ~~an~~ ano (au) za uelstojinelo
(pron.) drželi, stvežto zle toho slove užitvámí
od časův Korogůl ež jomel tvato,
DG 353 "

" n. p. : Jakž olycý, map'ti, ani (uel. steví)
zemí zapáchají, Obor Pan

Jg I 18

Citat

pozustáva - constat
(lat.)

... na některých chybách jako na
schválně spjme u p. an za Qui,
pozustáva za constat.

MORAVSKÉ

ZEMSKÉ

MÚZEUM

Yungw. Hist. 1825 492

Am jako vztah. Ch

Dobrowský ein wahrer Missbrauch " od doby Rosovců

4 Ausf. Lehnz. 666

neřízující hodnocení

vypusteno v Lehnz. 667 (1819)

konstatováno, že již Hájek aj. užívají forem -a

4 Dadurch nimmt an die Gestalt eines
relativen Fürwortes, an: sybel piem an
hlas první ...

junger. odruzi Slk I, 410, les č. 17, 1843,
5. 410

[Podle Svob. souv. 130]

Suij

Tyrok, že „na některých chybách jako na schválné Spine,
 n. p. an za Suid“ (Historie literatury české, Praha 1825,
 s. 492) rozvádí J. Jungmann v Napomínateli:
 „Spojku an, Eu sterež některé starší spisovatele dle
pohlaví věci, o už nic, ji kládali výhod a o, i,
y = ana, ano, ani, any, budiž ona stážene a-on,
jakž Linde a jiní se domyšlejí, aneb ze prostě a
někdy to samé znamenají číslo a i částec z (adversa-
tivae conj.) no, nelze za umístojme ho potážne (qui,
que, quod) považovati, jakž to Pelzel ve své Gram-
matice učinil, lefe zajisté Dobrovský soudil, že spojka
jest“ (ČČM 17, 1843, s. 410).

au

požadavek, aby se ho užívalo jen v takových
větech, "štvrté zádušní vnitřní svazkem,
zádušní přičinou, zádušní předmluvkou sloučením,
všude jen pouhou spojku a ou, ova, ova
spojky jian "

Tomášek, Československo 1850, 243

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

an relativum.

Chybne' jest tedy užívání slove toho
" místo kteřý, je u př. muž, an k uá'm
přišel, byl uá' sudný, místo: který k uá'm
přišel; neboť sada s rokladem slove
an: muž, a on k uá'm přišel, musila
byt' též dobrá byt'.

Tomášek Čes. učen. 1850 244

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

am (= Eberly)

„moe a vyznam vztaenosti“

Let Proj, Lou

Z.Š. 515

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

anž, a naž ...

„V novější době objevují se v denních listech
i v jiných spisech nová ualmeistka vztahá:“

„nemí možno říci: a onž ...“

„neobstojí“

Jg nenuádi' u dohyta epizmateli' ho nenuádes

Brus 17

66
MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

an

„jako relakva se... an v Hřibovské císrofikách
užívalo zřídka. V platosti zejména stary, perst
bylo totiž v době obrozovské označováno za
chybné:“

Subson 130

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

an jako vztaž. přísl.

k subst. pojmenov. čas

ty tři dny, an
obavěm, an

Jindy 31 I

t.

svob. slov

130

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

an(o)

[u 79]

"krvá' dyba je užívání zájmena a spojky an, ans :
v láji často, ~~sror~~ vždy dybné; v knihách
I, 322, II, 308, 79 některé dyh opravuje podle
Dobroměls ... - mála také podle : "spatřit
sem, an unichové nesli" 74. I. 1833. ...
ale v láji jsou správné : "viděšli fontu'ba,
an dlouhou lucí'kou spěcha" 74. "

Flajshaus, Hlas Práh, 184

MORAVSKÉ
NEMSKÉ
MUZEUM

An relativ.

u žla v 30. l. velmi silně soustředěný střed,
absolut. užítí nepoměrně mělo
vidly anz

od 30. let ustupuje hlavní příčina: unobor'znamen

grtjl

396-7

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Am

úplně určeno ze spis. j-a
jeu jeden doklad (na shod. au, g, t)

Stou 122-3

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

spojovací a uvažovací relátiva

„ne velice uvidě vlov latiny“

„vzruš. & soustředění ducha český, jisté cizích
(ov. adjektivní užití zájm. jíz, dále užití
stos)“

hlavně v užití předst. pamat. a
„influe obzvlá“ ze humanismu
v užití v malém množství

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM
„stojíto je sílu archaistické“

Břes 44

an

"mesto » bristulka = an brist'"

"^{mu}Detatko, ano Svilist = Svilist"

atd -

Blahoslav 130

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jarovj'

muže tak sledetného, jarovj' gl Ondřej 340

jarovj' ^(„sídka“) // jaly' — obecně jako interrogativum

u Palackého

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Vondráč, Vysoč, 69

muž, parový 120

spisob, parový muž 199

porozi a blahobytu, parový křít 251

|| zřídka pály (ř)

obecně za interogati-
vum

za relativum

doklady 168-9

Th. Vodička, Fr. Val. křec spis

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

totožnost vlastnosti.

jačy' (2) — tačy' (2)

i adverbia jač/0/2 — tač/0/2

jač/0/2 — tačy'

šedra šteracy' (2) — tačy' (2)

Evantitabro: šol. 2 — fol. 2

BVčs 265

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

tak + adj. - jadyž letroj
takový, jako letroj
tadyž, jakož štít

ZLŠul 492

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ktedy' // ten

" kusto ktedy' stopi' ten: - měl o to péči, aby své
rozšířil posly, že aby (z Et ter z by) všechny
lid. svozovali.

[Solferinus aneb Pa'd Adamus]

2. 57

79

II 215

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

stery' // steryž // janz (mashdy absolutne)
// steryžto // janzto // co

u Palacého

Voudrač, Vyvoj, 69

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kteří - styl. od stín

kteří, která, které, das vollständigste beziehende
Famwort, welches daher der feyerlichen
Rede am angemessensten ist ...

keždý Bolem. Gram. 1804 215

1809 181

MORAVSKÉ

ZEMSKÉ

MUZEUM

1830 115

Stary // jens

za obroz. stary bežne

u Jla kofne na slouku 40. let se jekume

Jens fone End su du je
soliv lid. ja

ni soli opidne li k fraj a svz. v d.

jez(16) > Stary
prac'

MORAVSKÉ

ZEMSKÉ

MUZEUM

Gr Jl 39

Šterný // jeuz

ve stol. 15. jeuz v lidovém jazyce rychle ušel
u Haýra z Libočan ze 215 dokladů 57x jeuz

Biblická SřZ z 319 62x jeuz nejvíce fo firdl. = 62 43 fo firdl.
NZ 339 27x - - - - - 27 15 - 4 -

v 16. stol. jeuz z hovor. j-a uřlně vymizelo

nespor. archaismus v době obroz.

Pal. z 418 138 jeuz (z toho 74 jeuz ustraně)
Havl. 342 40 - - - - - 23

v 2. pol. 19. stol. vprůřtve se častěji

vémc. z 362 116 jeuz fo firdl. z toho 74

u novopřích automů jeuz ušel 12% - 60% (žirach 50%)
[tabulka]

Bečča, Zájln. Šterný a jeuz v nové čestine, LF 61, > 34,

140-1

věta vztahová

"Neříká vztahová se jmeno podstatné, na které
se zájmeno vztahové táhne, z věty hlavní do věty
řídavné, takže při též jmeno s tímto se v pádu
stává"

Mudr, Koum, Br, Svěd, Brt, Poch

Věta: Koum, střevce barvu nejprve chytí,
tu drží Koum

Ziž 517

vztah. věta s Stejný

části mívá' determinované 'fa'lst. jine' 'jestavení'
ně soucové'

Ston 131

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

typ bylo mi; fratel, stery ...

„vyhl'aci' durazov' opis je vrazem durazu spojenho
casto s citovym vztahem ulovicitel' a obsahem sdileni'“

„mum'ne [ho] dnes pokladat za zabehny' slohny' protiklad,
ve kterem se hraji' cela' rada' omezeni' obsahovych
i formalnich a stery' ^{obvykle} novocenně nahradit
jimim vyjadrenim.“

varovat' před stereotypnim' užívanim, před užívanim
„ze zvyku“

Filipec, Byl to mi; fratel, stery'... NR^v 38, 255, 198

zájm. vztah. + subst.

"Kazdý druh přičiní se k zájmemu vztahem
jmeno podstatné, v kterém se obsah věty hlavní,
na níž se zájmeno vztahné táhne, za brnuje..."

... Asia a Agypt, po pravé straně Africu, Herézto
země ... Vel

Z.č. 517

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

relativum + substant.

„lat. vlov“

... [do řasny] sraze velky, obroubly' řámen fo zláben
voda kčce, na stěně místo řámen ztesáno jest: ...
(23)

Erk, Pílhov, V. V. - 2. ústí, 28, XXIII

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kleryžto + srost.

o Alexandru Velikém
[kleryžto pale slavný Pa'u]

uvádí jako odhazovací prostředek

Loza Cejbocká 1672 276

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

sterny (2/10) + sult.

hojue' v obzor-prože, ale převažuje jen
v je odborném

Gr. 399

u. 392

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MÚZEUM

Styčto + subst.

napiš. Gallas

"zejména pod vlivem starších dějepisných spisů"

Rozm. - N 7/8

Rozm. 0 7/9

svob. souv. 123

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dobrá. Váš v Pevněstom: se
on klesla začítka formu 525 vst
na dera klesla. Habsburkové

Typ Etový návod

" subjekt podléhá vety zahrnuje se často do vety
relativní "

" labilní postavení subjektu ve vete " 1

" fortisimě zvaná archaická tendence staví
subjekt na první místo "

" tendence ve vstavě - samet' směřující spíše

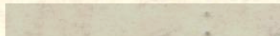
8 fortisimě MORAVSKÉ
ZEMSKÉ ZORAK ~~1917~~

MUZEUM

v bez. žv. jen formální
poměrně bojně v beletrizované žv. (jako frak
horování)

Strana 131-132

typ ... společnost ... , Stvořte společnost
nebo synonymum
↓
opředněl v 60. letech ↓

carto

Ston 138-9

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nepravá' fívolast'ová' věta

" může se k hlavní věte slovo, kteréž obsah je
formulou oparuje, s následující'm to přistaviti,
ostatně ale věty na toto, co přistane &..., způsobem
franz. přídavných věť přivěsiti, na př.
Dy chci te a toužím te fo přímě' - vá'sem to, která
vám jen větilis přá'pem' přídavá'."

" jen u věsterných kovejška' spovatek' "

Hatt Gros kelus 70

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

šterij - připuška

Která slova neb. uhlavem; Hebraisumi, velun Fordě
v rěci Čechě znejí, a na nich něco záleží,
fiedce tak jsou v křesť. českém kladena a
zanechalna.

[Br. fiedum na d. I]

Jg II 215

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

u polnosti, vývoj v diferenciaci: $\underline{co - coz}$, $\underline{edy - edy^o}$,
 $\underline{edy, edez, edez^o}$, ve funkci jedince a
ve funkci sfery, "

Šrob Souv 78

MORAVSKÉ
KRAJSKÉ
MUZEUM

-že

Částečně ... omezuje též pojem slova místněji;
"Su stenehem se přikládá"

a) K imp. "Edyž vili mocneji, činem žalostě
dobrohojicim, vynasice"
= fiedce, ihned, arfon doch, dem, also

Br, Koum

b) K zájm. a částicím ukazacím a vztahovým eben, gerade

Br, Koum

c) K zájm. a jiným částicím ukazacím eben, gerade

Br, Koum, Vel

ZŠ 583-4

- 21 - 22

velmi často u zájmu. předloží, u spojce
v Týlově-Centrum

Step Týl 205

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

„Hlavní příčina vaší vešelé tohle děle učelo nejlepšeho
vědomí a svědomí nevěří nikde jinde než v tom,
že cizota z myšlí západních našich vůbec a měšťan-
ských i státnických zolaštké protivny smysl eulise
z již dávno téměř úplně vyplasila a tak ji
spolu ovrátila, že bludu z toho fočlych ani
tak vřecni demokrate, jakými dle vědy učelo uněmni
u nás Erben a Zimund neomylně žijou, formati
bud' nechtěti bud' nemohli, ...“

Hattala, Brus, 169

relativa se -že X interrogativa - O

v stč. se ustalovalo

za humanismu velmi časté, skoro pravidelné

nový jazyk se však tohoto vzdání vzdal

BVCS 359

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

→ Σ je relativní

4. Věchna relativna barackho puvodu zkratila
v uone' spirovne' cistine - Σ, stve' glo puvodni
znamen' jefih' vstane' funkce, nejcastiji' glo
za humanismu, kopu' se ho uivralo jeste za
obrozeni'. V dnešním spis. jazyce se puvodni
jen se spovadlu a uavazovadlu relativnem
v nepravih' vetah' ZEMSKÉ MUZEUM

BVčs 195

vztahů' zájmů.

" jsou obecně zaslouží pro ^{vládnou} částí
- (je) která se v st. zřejmě stavala
znamen relativně, třebaže ne určitě.
kdy se užívalo i zájmů u zaslouží
nebo s ^{vládnou} - t^v (stí). "

BVos

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-ž -že

" u vztáhných zájmen a příslovích jen tam ulehčíte
oprávněně [se] dá, kde s nimi již v nerozlučném
celku splývá, jako v je, od, ve atd. i
anebo kde se ho bud' z označení skutečné potřeb-
nosti dříve, bud' z odstranění lištiny užívá.

Vsude jinde máme ž za daremý, nejrovi-
telným stupněm souhlasně příslovím zavdávající
přílehu.
Hatt Grossmüller 61

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vdálem' relativna od subst.

"lat. vliv"

"Poměrně relativum fva' často slouženo za zdjmeno ura-
zovací, možno tím zložit, že fva' často od substantiva,
na něž se vztahuje, vdálem' aneb že se vůbec s zdjmenem
určitelným jme'm ani zdjmem netáhne"

Po audienci fva' nám dovoleno na zámeč Ostrchovský jiti
a její spatřiti; v němž fva' arcibiskup bydlel (10)

Estl, Příhody V. V. 27, XXII

MORAVSKÉ
ZEŇSKÉ
MUZEUM

fortaveni' vstač. veť ady. s jenu

"jiz ve ste. pravidlem za substantivum, Skve' urcuji"

"Ale dosti častě ... odtrženy od substantiva, Skve'
urcuji jiným větovým členem, nejčastěji slovesem
nebo přísudkovým jménem"

SVCS 199

oblet o Skve' (2) 4-206

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Stary x jeuz

↓
" ... užívalo se ho jen ve vztáhu, které se vztahovaly
k osobám nebo věcem neurčitým (tedy ve vztáhu
vztažným obecně), anebo k osobám nebo věcem,
které byly obsahem vztahů, ve kterých se stavají
určitými: jen takové osoby nebo věci mohou být
předmětem stáží, protože aržem zatím nelze
dobře nejsem známý."

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM
Zubaty, Jeuz, Stary, Eda, co, NR 2, 18, 38

Stary' (2)

"Už ve XIV. a XV. stol. najdeme adjectivni' vstažne' věty se zájmenem Stary' (2), odlišene'... od vět s jenž významové: vstažují se s jmenem užitkem s platností všeobecnou nebo označujícím něco neznámého."

"významu všeobecnosti nebo neurčitosti... i je celé' XV. stol. ?

už v památkách staršíh' ojed. doklady, kde je Stary' (2) ve stejné' funkci jako jenž

BVČS 206

Stery (2) jens)

"Poději se Stery (2) s^{tr} a jens od ouce XV.
stol. myhle ustupuje"

PN 206

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Který

Stěry x penz

"Ve ... větách smyslu obecného stěry uvažována
luned na začátku věty, tedy:

Který zač se říká uči, býva' chválen; "

"užm. Stěry vztahuje se více k pojmu
obecnému, Edesto penz se táhne zas více
k individuálnímu

Beus M 98

absolutní jenz, jento

„až do nové spis. cesty, kdy se užívalo absolutního
jenz a jento...“

„Ale během XIX. stol. ustupoval a Gebauer
připouští ve své kodifikaci už jen slovesné
jenz.“

BVČs 201

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jez(to) ne bouzr. vztaž. záj'm.

od 2/2 14. stol.

„seslaby se formy jez, jezto v formy jež, jezto“
pro 1. sg. m. f. n.

28 512

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

peřto (peřto)
" pronomina relativum sing. nom. f. et n. acc.
n. pl. nom. f. n. acc. m. f. n. = suae, suod,
suos, suas

Jg I 677

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ješto (ješto)

usu tamen et. m. sing. et pl. ut patet
"ex exemplis:"

Bůh ješto by tobě v rovných způsobil se
sdutěch hroznyh, t. stěny, ješto,
qui, welcher [Ros.]

29 I 611

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jeuž (k) abo. vztaz.

[Zim. příjizňi' zvl. v 1. pl.]

~~ojed.~~ (Sladkovy') : synove' a dcery, jeuz
časy, jeuz

naprosto ojd. v sg. :

vytaven, jeuz ; stolati, jeuz

Ston 135

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jeuž, jažy
ješto, jašo

4 Užití relativ jeuž i jažy, ješto i jašo slo přívodně
omezeno: odrazovaly se jimi na názvy osob a věcí
určitých, většinou již známých.

4 Do funkce zdůvodňovací dostávalo se jeuž
zajména v příkladech z latiny, šveďštiny a jinde
relativem v obou funkcích.

B Vc's 204

Stary, jez ...

statistické údaje Bečkov 2 Husary
Postily opravny Flajshaus

Jeně, jezto, co atp.

LF 62, 35, 27n

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Stary' jez'z

uzlusta se sbiraj'j'

Br, Ha'j

72 514

MDRAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jeuz, jeuzto olim et *ouz

fron. relat. = story, qui, welchur

Jg I

601

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jeuz X stary

"... veta se zájmemem jeuz se může vztahovati jen
k osobě nebo věci určité, známé mluvčímu, čímž
jako k známé vztáhou věta může ukazati; veta
vztáhou vyjadřuje jen jeden ze známých známé
osoby nebo věci, její mluvčí chce zvláště vytknouti.
(Otec náš jeuz - mimo jiné vlastnosti - jina
neběh)."

MORAVSKÉ

ZEMSKÉ

MUZEUM

Zubaty, Jeuz, stary, Edo, co
NR 2, 78, 37

jeuS

Zajmena vstažuelo jeuS, jez, jez ušilva' se v te'
fucine nepradi, edz zajmens udracoraci
fretchazi, pridoci vna focilua' se ~~ostil~~
od uho mystendaj sama " "

fril z Pavš.

Lib. 403

ZEMSKÉ
MUZEUM

ten - jás

Ti, jíz (f. Skrz) tu byli.

[Hal. c. 31]

Jg I 601

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dekl. jez

1. pl. * jíz (jízto) m.

* jez (jezto) f. et. n.

Jg

I

601

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jeuž

pro st.:

"jednak v ualším tvaru"

"jednak jako relativum absolutum v podobě jeus
nebo částě jeus"

PLoS 197

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jeuž

arch 4

Saf

Točsk 82

Koll

98 100 106

115

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ženstvo radjina.

u arhiv

Šaf

TobšK 82

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MÚZEUM

jezěto
jezto
jezto
rearrangement

U nominative cíle umožneli skladou se místo
" jez, jez, jez, jezto, jezto, jezto forma jez, jezto, jezto ... "

jez: Br

712 403

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jevi vztah.

... črtina nezustala byť časticou jež(to) a
jevi(to), neboť to souviselo s celou levidací
zdjmenou jevi, a ta nebyla bytí vznikla z předešlé
ofortit obličné tvorby a vedly i málo vztelhe
trary. ... Li Evidací paradigmatu jevi lze
ortatně dobře srovnat s levidací právě tak
obličné tvorby tentýž a jeho paralel ... 4

Poldauf, Vztah. věty ..., 170

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

žesto gogla (stará)

Carto r Tatr. Muzei Saf

Tob Saf 139

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

archaické absolutní jezto

u Jla velmi časté!
několikrát vyřazen

Arch, Příspěvek... 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jeuž + zájem. osob.

Služebnici Chrádovi, jeuž jest je (leže: jiz,
sterež) divci rukou z mordovala

[Haj n. 971]

Jg I 601

jeužo jsem měl při sobě vreckny ty moei, jeuž
on je měl. [Trad. 1907]

Jižt jsem já svého sknota pzbhl, jeužt jsem jej
na poklad hl první zachoval. 36. 7, 19

Jg. I 601

jeuž neSougmentai

"addito subinde jej, ji atd., masc. adhibetur
pro fem. a neut. in utroque numero."

Pojdou po m'ti, jeuž budou vysvobozeni.

I Br. Izai. 35, 9]

Jg I 601

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jeuz

„V jazce stá. se... se trávalem už od nejstarších památek
s absolutivním užitím jeuz, a to v podobě jeuz,
jez a nejčastěji jesto. Pokud šlo užití v jádru
pád, užilo se při absolutiv. relativu anaforického
zářn. jeuz, jeuz ...“

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

BVoš 200

„Kladení anaforického zářn. je doloženo až z památek
jazykových (od 2. pol. XIV. stol.).“ 7. 201

jeuž u Kou.

absolute

„patoz glo vubec ryzem (obem nesfidnyem)
od folovice XIV. století“

Knidla tato, jeuž ... XL
pho, jeuž XLI, 1

Bily' u Kou Lab

MORAVSKÉ
ZENSKÉ
MUZEUM

Filomates (1533) o jeuz

„Jeuz jest relationum utriusque numeri,
omnis generis, casus nominativi tantum
a femine se užívá místo stere, stere i talé
in plurali... Též o jezo máš rozuměti
a můžeš jedno za druhé položiti.“

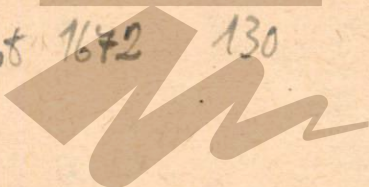
Blah. gram. 1857. 90.

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jeu

absolute

hora Cechovic unšt 1672 130

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jez(t) / je(t)

absolutně

Rosa Čechovčíková 1672 275

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

gen̄a (to), jesto - absolutně

Est autem hic nominativus utriusque Numeri
& Generis Omnis, ...

Solesal Gram. 1746 65

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jeux (to), jeto

absolue

Phil Böhm. Gram. 1783 203

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jeuz

nom. Sing. und plur. usit. omu. gen. "

Touxi Wf 196

gesto
dtho

197

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jeuž absolut.
znamená:

Toussaint slovník 1791

Palčovičův - a - 1820 || ješto

T. Burian Ausf. Lehrb. 1839 jeuž || ješto || ješto

Dobronův' Lehrg. 1809

atd.

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jeuz̃ — absolute
Grundsätze der böhm. Gram. Pilsen. Prag
1795

Jeuz̃, und nachdrücklicher geuz̃^{et}, wird
nur im nominativ sing. und Plural,
und für alle drei Geschlechter gebraucht.

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

69-70

1798 74-75

jesto, jewz - absolutiv

Jest^{ut}, jewz, nachdrücklicher jewzto,
werden nur im Nominativ einfacher
und vielf. Zahl für alle drey Ge-
schlechter ungebogen gebraucht

Nepedlj; Bal. Gram.	1804	215
	1809	181
	1830	115

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

absolutiv' geuz, geuzto, gešto (gežto)

Geuz, geuzto, gešto (gežto) werden im
Nom. des Singulars und Plurals ohne
Unterschied des Geschlechts gebraucht.

Sobr. Aufz. Lehrgb. 1809 283
Lehrgb. 1819 270

MIRSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

1. pl. mark. již

Pal. nemá ji ani jednou; za ni má ještě⁴

šedrové, ještě⁴ uvádí se 27

Th. Vodička, Fr. Pal. nec spis, 166-7

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jeuž veshod.

v Tylouí Čestmírú bežine'

Stěp Tyl 204

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jeu z method.

v Tyl Čert oblíbení Ch

Step Tyl

219

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MÚZEUM

jeuā (to), jasto

... wird bloß im Rom. der Ein- und Vielzahl
für alle drei Geschlechter gebraucht

Burian Ausf. theor. part. Lehrb. 1843 152

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jeux, jeuzto, jezto (jesto)

se neobybagj, a potrebugj se toliko
w prwujim padu gednoma sobudim;

Ziegler Ulm. Ges. 1842 94

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jezto (jesto)

In casibus obliquis adsumit pron. on, e. g.

To protiventore, jezto o něm (t. o něm) sed
s ^{take} námi (námi's), tot ješt již sledoval.

[Trad II. 12]

Jg I 612 MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mám děla, ješto velikým samemím z nich
mohu sčítati, t. z Esterházi Fel. Petri.]

Jg. I 612

ječič // ječič + subst.
od poč. 15. stol.

střední dolní napí v Br.

428

173

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

2. pl. jich

"Starých vzorů a současného zvyku se Šimlovdy"
přidružil, když dával přednost tvaru jich
v platnosti přivlastňové před užívaným jejich,
jich před jejich;
Jasubec, O spis. věci A. V. Šimlovdy,

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jezto (to) relat. absolut.
jezto

u Tyla čast' 1
jezto vol. 8 mark. pl. zivot.

Jr Tyl 393-4

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jeví nerouznutí

v káthoně káji

náleží „z archaismů, nemajícím zvlášť archais-
tich odlišností“

Havr., Jaz & káthor, Studie, 182

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jeuž
ježto

"v Havličkově době ještě pravidlem udrželo se vstážením
jeuž nebo ježto v 1. pádě jedu. i množ. č.
bez rozdílu rodu i čísla"

Belic, Jazyk v Havličkových Obrazech z Hus,

NA 37, 39, 97
MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ježto vstaž. absolut

frekvence o něco větší než jeuz nepojitelno
vebskou v pojenech s archaiskotojsku zabarvenku

[ale doule, dy stichov nejsem jame: folcladi, ježto,
hradbu, ježto]

Ston 135

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

absolutní jeuz

Novější spisovatelé užívají jeuz v kom.
obou pohlaví a pro všechna tři pohlaví:

muž, jeuz byl, žena, jeuz byla, pachole, jeuz bylo;
muži, jeuz byli, ženy, jeuz byly, pacholata, jeuz
byla.

Šda se však byti jeuz novější, aby se
přívodnější formy jeuz sešlo.

Tomášek, Česká ulice 1850 86

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Celařovy, o absolut. jeuz.

"Zřetorem jedva fochofitehym nastoupl zde v Nom.
zmatek v folclavi a jedu. i unoz. fochu, anot"
víbee jeuz se Slade, nepožs ze v folclavi věcím
tací jež, pžto fuchazi... Dopouštěme se kdy hřebelch
ouyolu a vesnydu, Sazetiv vyui dime a fiseune
u. p. žena, jeuz; Synové, jeuz a p. ... Cas
jest, aly tento ouyl za folclavich vědiv do
ja se vloudivít komečie hl vyelizen a alylou
se opit navráti k dávnějšímu dobému mluvy
nari, Eda zmatek toho nebyalo *

Celařovy, Čem' o snovnaraci mluvn. slov.
vd. Šaf. 1853, 237-8

jeuž vedoucí. Lajm. vstaš.
ve vich rodech a ciklech

4 od strelhozto nezpravneho urvodu se vsak spi-
sovatele vyji' z fimeyritum frosotue umu obzici
zase navrateli, uzivajice v komy cikle jednobueho
v rode umstheku jeuž, v zemskeu a stredne
jež, v nominativu cikle umstheku v rode umstheku
již, v zemskeu a stredne jež.

78 512-3

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jeuz.

„Kč. sbloněmí“ - proti stáletelnu usu, jak jme
videti - se nevyvinulo, užívá » slo vyvinuto«. T. j.
slo ruceuó j-u teoreticky a mizeme to na'siti'
stopovati slov za slohem. Dopoustějí se ho jevne
za sebou Dobrovdy, Jungmann, Safarik, Celakovsky,
Gebauer ...

Flajshaus, jeuz, jeuz, co atp.

LF 62, 35, 35

„22. Činnence 1819 se vkladito nové slovo do j-a
Sfz.“ - v Dobr. Lehget 1819, 209 t.

jeně, jeněto (jesto) // kterýz(to)

Jeně, jeněto (jesto) adhibetur pro kterýz, kterýzto
tanguam vicario ejus ad evitandam cacophoniam, v. g. který jest člověk, jesto
(kterýzto) se bojí Hospodina, ...

Solesal Gramm. 7/6 65

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jeuz

1. pl. muž. již u Husa ♂ → jeuz
Bibkrál, Koum, Val : ♂

4. sg. fem. již už Hus dáva' přednost šteram

části: jeuz

2. 3. 6. 7. pl

viz tabulka [u Svobodové,
Jinová, Koptů, Baara,
Vandury, K. Čapka]

1 fo fžd. mužem částí: už v fžděch postřih
mužem částí: uš. šterý [tabulka]
(vypučen Val. a Havl.)

Beča, Zajm. šterý a jeuz v nové části

LF 61, 34, 142-3

věty města

tu, jesto Pass
tam, jezto Pass

Tehda sed tam, jezto Štěstany
pohane' mirdli, Pass

Zb 441

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jesto (jesto)
= kde, wo, ubi

muština

Do domu, jesto (ubi) se uvažuje plodí.

[Leg. A. 39]

Jg. I 612

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jesto, opid-jě (v ložeb)

uistně

uistně význam, ede² /

vztahuje se k korelativnímu příslovce tu, tudíž,
tam, odtud, oči & podob. jmenem

BVC'S

220 - 227

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Štury(2)(to) // jeuz(to) u Pal.

„Kromě Štury a Šturyz, jichž P. užívá slovo rovnou měrou, a kromě jeuz, uedý je Velehradsku neobchueto, obydjue obchueto, Glade P. rád jeite Šturyzto a a abvolute jeuzto. Vynešší spomatele zane Šturyzto a jeuzto uuyi velm: zřídka, Šturyz a žive Štury častěji, a vyvřelé obšbane jeuz nejčastěji, což je fůti uřelie nřči spřovně, jebore jeuz vyneželo nejen u nřs z ulny, ale i z folšny a nřtjny.

statistika D) 3-71

Štury	20x
— z	36x
— zto	3x

jeuz neob.	0
obch.	39x
jeuzto	30x
jabov' z	1x
z	1x

Th. Vodiča, Tr. Pal. nřč spis, 766

jeuž // Stary

" Rozšíření zájmena jeuž v nové spisovné češtině
šlo pravděpodobně podformou — i tím, že zájmen.
jeuž se nám zdá libozvučnější, zvláště po předložkách."

Bečba, Zájmen. Stary a jeuž v nové češtině,
LF 61, 234, 146

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Stary' // jenz

Musíme říci jasně, že funkcím rozdílu
" mezi stary' a jenz nechtíme. " [v nové době]

" Zajímavost stary' je určité! a » ostrý?«, zejména
jenz má své určité, » měkké«, s malým archaistickým
nádechem.

lid. řeč: jen stary'
stary' tam, kde na něm stary' dříve, a to byla pravidelně právě
" ve větách, stary' určité, nebo něci ještě neurčité,
jenz: " měkké dříve do vět, na nichž měkké dříve
" stary' obrátí, třeba vedle? vyměnění

s předložkou stary' x jenz za sebou
Bečvář, Zajm. stary' a jenz v nové době, LF 61, 34, 145-6

ktěry' = geně

Ktěry' sind geně sind gleich bedeutend,
und können nach Gutbefinden des Redners,
das eine oder das andere gesetzt werden...

Velzel Grundsätze der böhm. Gram. 1795 160
1798 162

MORÁVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Steny // jenz

↓
omez. pouze na sp. jaz., v fol. 19. stol. Suvzej' charakter

↓
expauze jde dale nez v j-e soucasneku
muze zastupovat subst. v adnominal. genitive
nebo prívlastňovací adj. (dnes: jenz)
v 60. l. ~~hojné~~ hojné
u ker. hojné s ~~-st~~ ~~-st~~
opd. footpozice ... jenz volubni ná'd, uoci' Steneho ...

Str n 130

Stuy x jeuz

"Kralická bible již má velmi často Stuy
místo jeuz, na místech, kde starší překlady
ještě užívají jeuz..."

Zubaty, Jeuz, Stuy, Edo, co, NR 2, 18, 38

"Glo. h. zřetelne' namahati se, abychom hladli zajmeno
Stuy jenom tam, kde jest opravdive' podle svetlo
převoditel's v'znamu; ale glo. h. jesti' v'vozovetku
proudu nahleho j-a, abychom hladli jeuz kde se
dělá Edo a podobne' jen Stuy tedy ve v'ětáck' v'znamu
obecného a ve v'ětáck' vztahujících se k osobám nebo věcem
jinak nev'yzníkem. f. 39

jeaná // Stary

„Šteteine“ stojí dnes oba postředy v Enzině
jazyk vedle sebe bez ohledu na funkci, což
a vřetor mezi nimi se stáčí obažkami: raku
střelnicí, spíše než nějakým faktickým
korditem, Stary by se hl mezi tímto výraz
vytvoril.“

„Krušeni korditu měří se r. f. je nejen
warne, ale i fodylene“

Voldauf, Vztášení věh ..., 1899

lterý // jaur // kdo

Mjsto lterý cāsem se klade gaur, cēhoz
ale zjčka wjwey. Kde wšak mjsto lterý
stati mūtē kdo, toho mād potřebug.

Kyrela nejnověj^š helne. čas. 1830 108

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

relativa

jezto }
co }

nesklonné, ve spis. j-ě řídce

{ ne starší 'čes' hnet
{ v obec. cesticine, v morav.
"cine a slovincine"

"i v nepřítomných ~~žádech~~, ~~stane~~ se ale ne na uchl
jarožto nesklonných, než na spojovaném s vinn.
zájmeně ~~větš~~ ~~osob~~ ~~osmačipj~~"

"věřitelé ~~ma~~ jezto ~~ho~~ (m. ~~Štveho~~) nemůžes
o ~~elamat~~ ~~člověk~~, ~~čó~~ ~~ho~~ (m. ~~Štveho~~) vidiš, je vojač"

Haffgrova ulka 68

jen (to)

v adjektivních větách sporadicky vedle běžných

archaismů, který se udržel jen v některých památkách
ze 14.-15. stol. " ^{jenže}

BVčs 198

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jesto

polysevně

určována na střelci ned svat

X v EvMat velmi bojuje v platnosti
absolut. zájm. vztahů,
v jiných významech ~~žalé~~

Stará, 102 - 4

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jeu žto

žejm. jesto absolutivní

B.V.čs 199

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

absolutní jisto, jako

svad odrazovací part kule zařazené do prvních

BVOS 2A

sov. T-šiv vyhled, Sokolka 702 n.

ZEMSKÉ
MUZEUM

* jüz = ~~že~~, au, daß

Když usněchu, jüz nemóž sůže něsti

[St. skl. 3, 155]

29 I

601

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

sterny, jens + optatw učel

jeuškou, Br

sterny by Br

Již jsem vystavil dům, místo, v němž by
přelýhal na věž Br

22 462

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

veřejně od své knihy: Píseň
kněze - ~~kněze~~ Zela 1800. Píseň

vstaž. vědy s významem učitelstva
s kondicionálem

naft. i ka Brodč pány silně posadí, jenž by
země bránil a před by hrady jízdy
čivili Dal

SVKš 304

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jeuz + selst.

"V sto. jamačkah se sešlame i s atributivom
užitku jeuz fu fods. jn. ve vto vedlejši"

"nafodobeni' latsij" "uvadnoie' suod analogij"
s atributivom užitku zdje. Etory."

BVes 200

MORAVSKO
ZEŠKÉ
MUZEUM
v Brně, Sálba 700-701
NR 2, 1918, 40

relativa

„relativum vyjadruje totožnosť členu vety
vedlejší, jehož funkcií plní, s členom vety
riadiči, da stvrdí odrazuje. Z toho ovšem
vyplýva, že to, čo se říká, ve vete vedlejší,
o člen vyjadruje relativum, platí o funkci-
nem členu vety riadiči - vzťahová veta
tedz funkcií jeho blíži charakteristiku.

Bauer, Relative a spoj, Slavica Regenska
IV, 62, 222

nepravé vety vztažné

"Chci upravit, že se takovým nepravým veta-
mami relativním zaměňuje jedné -
a to nejčastěji - tímžem' obecné za individuální,
celé za část, jedné soud objektivní za
subjektivní."

J. Dvořák, Chybné vety relativní,
NR 15, 31, 108

MORAVSKÉ
ZEMLSKÉ
MUZEUM

„oprava“ „pravostava“

„pravostava hlavní věty jiným jsou zavně podtržene“

„uvztahují se s jednotlivým slowem, pebrž s obrah
věty hlavní“

co, což

Ames 250-251

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vztahné než příslovečné

silně se sblížily s větami spojovacími;
"většina" relativně se změnila ve spojku.

Bauer, Relativa a spojky, Slavica
Pragusa IV, 762, 223

MOŘAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Jobovina' veľa podstatná'

"svojitá, opisuje-li talový podmět alebo podmět,
ktorý byhom jinak ~~vylozili~~ jinehem svojitým"

Edo lže, = Char

ten brade

"odtažitá, opisuje-li podmět alebo podmět odtažitý"

(uznávam)

že nemůžeš

príjiti = uznávam nemožnosť toho
přechodu

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Number 246

nepravé vešy vstane' z dohledu vstane

"rozšířilo se vlivem Patingy"

"V přirovnání památkách, francouzské funkce
j-ou, jako je dal nebo loz v sv. Prokopu
(hrad), je usazena vstane nebo je
sporadic. nepřetržitě rozšířem' do
za hranicemi"

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

BVos 106

"věty nevlátné předavné"

"nědy klade se zájmeno vtažné místo případně
spojky a zájmena ukazovacího"

např.: Volali jsme z hospodinou, šterýž uslyšel
hlas náš

t. j. a ten že

Let Troj, Koum, Br

Zi. 517

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vztah. zájm. - samostat. věty
vltv latinu

překlady * Pisečekho Skrytí
Koboz hrubého Janů
Veleš. Skrytá věc

Havr, Vioj, 53

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nedeterminacní veš vztažené

„Hypobaltická“ forma talových souvetí je v jejích
komplexnosti: नेता vedlejší se spojuje s větou
hlavní tak těsně, že s pomocí vztažného zájmena
nebo příslovce místo $\&$ soubě větou hlavní do
vztahu vstoupí členy

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM
K. Svob., Parataxe a hypotaxe..., 253

připravení samostat. vědy vztah. zájmem
"lat. vliv"

[Výpravě o poturcím hofmistra Wörthena]

Kterýžto veselou tvář na sobě ukazoval ... (98)

Brk, Příhody V. V. 2 kniž., 27, XXII

tam doložky na Coz Comus, Pro jehožto smrt

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vztaz. včy u Komeursky

L. frifojapi samostatně včy hlavně & ve všech
fiedchorim zřymenem vztahem

latin. včy

Jest
yaryz

Cobiz
Coz (Cemiz)
istorat
Kberiz

J. A. Komeursky ..., 69

samostat. věty vztažené u Koum

„ka vrb ... vlivu latinšacht lze přifocísti
v latine oblibené relativní přifocování samostat-
ných vět klavůch & řidčozlím větám
stěně jest česáckm j-u a zvláště ulevě lidové
... neznamená.“

kapit. : ... v pól jsem s nemohlymi na bílé jády si...
Kdež od zdešná MORAVSKÉ sotrva se probírá,
sožm viděním ZEMSKÉ začm, že umě v to
uvědli. Koum LAB XXV, 17

... my se ... na járe's náramně vjzole' neži octueme ...
& než ja' dolú fohlédua, vidím na zemi město
járe'si ... V, 1

Bily' úv Koum Lab XXV

2. 11.
Citaf

o čtení, jená

K vyznačení souvislosti podmětů s vý-
roky slouží vlastní náměstka: který,
jež, a i jiné náměstky demonstrativní
s přivěšeným ř. Fakz, jakz, jeboz,
jemuz a t. d.

MORAVSKÉ

ZEMSKÉ

MUSEUM

Klášel Uhers. č. 1843, 93

odv. jazyk obor.

vyznačujú sa „nedmierou, lebo užívaním 120. refraných
relatívnych konštrukcií, množstvom refraných fráz, ktoré,
ma' své charakteristické zvláštnosti, bojujú periody
afod.“

Greif, K formulácii diferenciácie ... ,

110

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Ston
jeviš nepravé věty vstaz.

naprosto běžné věty, jejichž obsah je souvztažen
v uspořádání = ve vstabilu odformování /

+ složená ale, avšak (u těchto chybě avšak)
(nemí doloženo u Hlčsa)

Ston 137-138

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Stary
jeuz nepravé včy vztaž.

vídra včy s čarovou forlanporki dvoje
dijū

omuzen, na zpravodajství
nědy je čarová souvztahová dijū lexikální
vyjádření (čar. adverbii)

Ston 137

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

relativ. veľký prvoterblové nefrané

v obraz. uadmerne rozšíreny

zob. v j-e odbornom, ale veľká frekvencia
i v umet. próze

hojne' v beletr. l-ke zlidovete' v prvých 3
dekadách 19. (viz i 2/2 18.)

v samostat. próze "vprokeho stylu"

behem 20 let omezeny na minimum

STRAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Prjhl 389-397

u žla "surou", nejsou káždě

f. 392

dava přednost a ten (i)

Styryž

"poměrně značná frekvence nedeterminovaných ve vztažených
"pouze navazuje v-u následující na v-u předchozí"

Styryž
Hyllos 20 II
I

Styryž
Jindy 30 I

jeuž Rozm. - M 718

^{nových} v na zač. veř nebo souv. částí:

Kterýž Rozm. A 719

Hyllos 20 II

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Soof Souv 123

relativa

(u Doležala)

Relativa, quae respiciunt rem praecedentem:

kdov, kterýž, což, co, čjž, čj, genu, genuž, (gesto) tenž, an.

Doležal Gram. MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM 61

vstava' zedjmena

Grundsätze der böhm. Gram. F. M. Volzel.
Prag 1795

Die Böhmen haben ihrer [Kronomina Relativa]
Sechse, nämlich: 1) teny, 2) quě, 3) am,
4) gesto, 5) edo, 6) co und heißen alle
sowol als das deutsche welcher, welche,
welcher.

MORAVSKÉ
ZEŇSKÉ
MUZEUM

69
1798 94

vítašná zájmena

Die Böhmen haben ihrer sechs, nämlich:
1) lterý, a, e. 2) geně. 3) gesto. 4) au,
ana, ano. 5) kdo, und 6) co.

Regidly Böhmen.	Jahre.	1804	215
	MORAVSKÉ	1809	180
	ZEMSKÉ	1830	114
	MUZEU		

relativa

terij, gewā, gesto, ldo, co, an

Ziegler Ulm. Ces. 1842-88

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Vstařná zřijmena

lterij, -a, -e'

genz a gesto

an, ana, ano

kdo

co

MORAVSKÉ

ZEMSKÉ

MUZEUM

Tomsa Böhm. Spr. 1782 240

jiřmũ substantiv do vřtař. vřty

"Takovř jĩřmũ podstatnřch jĩmũ, kterř mřjĩ
ve vřtř platnost podmětũ nebo pĩdmetũ, do vřtřnř
vřty pĩvlastnř jĩ faktivě nemořnřvřnř pĩř, zř se
stavba vřchť souvřtř foruřujĩ vřřem souvřtř
se vřtřnřmĩ vřtřmĩ pĩdmetřnřmĩ."

Stich, O jĩřmũch... 10

MORAVSKÉ
ZEŤSKÉ
MUZEUM

slovoděl — postavem' vstaž. zdjmu.

Výstogmčina neklad' daleko od gmen statujčch,
na než se potahují, h. p. Bute, který stvořil
svět, nebydlj v chrámjch rukau lidskau uděla-
njch; chybně řekljys: Bute nebydlj v chrámjch
rukau lidskau udělaujch, kterýž stvořil
svět.

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kyselá Vojnovj? ulav. č. 1830 107

Sustantivum věty vstane

„podanební vstane se svěsti zachoval jáho
doprovodný vstane“

„užíváno se při věsměs o osobách nebo věcech
věsměsů (na Etne se užíváno fivovane
ptel) a nebo o barvách; Etne se fivane charakteri-
stičtí. Co ve vstane vstane vstane vstane“

BKs 193

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

veřej vztah s relativy teraciho přívodu
a s kondicionálem

„Kondicionál se skládá především tehdy, když vztahová
věta vyjadřovala podmínku možnosti nebo neexistence,“

„Později, zejména v XVI.-XVII. stol., užití kondicionálu
v substantivních vztahách ustálo a rozšířilo se, kde
jde šlo o děj pouze ^{moravské} možný, nikoli nechtěl.“

„V nové spis. češtině se ustálené užívání kondicionálu
postupně omezovalo.“

Blös 196

vzášue' věh salstantion'

osobu': Sto(z), Etery'(z), čí(z)

neobu': Co(z)

konkrétní osoba, zvíře nebo věc: Etery'(z) + subst.

BVČS. 189

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vily vztažné) podstatné

Edo, co

serienné formy Edoš, eos

Edo(ž) Eoliv, eo(ž) Eoliv

a) s iudicativem

ly s optativem

ZE 398-401

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Stary(2), co(2), Stary'(2) X janz (jez, jasto)

v stc.

vetne rozvijeci
podniku odstah

obraz rozvijeci

bez podniku odstah

ve finou charakterizovali osobu
nebo ved jiz znamou nebo jidi-
necan, ucitou"

BVc's 196

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

neživ. mask. v pl. + kteří(ž) a/
šbere(ž) b/

— i^u Br Brt Plosk

— e^u Br

— eⁱ us

Zl

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Stevyžto

"ma' v obliče ku víc než Bl, a uchoť
lyvá Stevyž"

Kzas, Jar. rozdíly NZ v fícel. Blahod.
a v bibli. Kralické ... 198

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

- 2(10)

Sole^t addi etiam litera (z̄) vel syllaba (z^{to})
ad hterý propter majorem vim, & affirmationem...

Lista Čechotěc uš 1672 276

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

- z - zto & relativ

Grundriss der böhm. Grammatik. Pilsen. Prag 1795

Wird es [zto] mit Nachdruck gebraucht,
so hängt man denselben in allen Casibus
ein z, oder ein zto an. Also ztoz,
ztozto ...

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zto, und nachdrücklich ztozto, ...

69
1798 74

čterý-^čsto

Wird es [čterý] mit Nachdruck gebraucht,
so hängt man denselben am Ende in allen
Endungen ein č oder auch ^čsto an,
also: čterýč, čteráč, čterěč oder čterýčsto,
čteráčsto, čterěčsto

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM.
Nejedlý Bohum. Gram. 1804 215
1809 781
1830 115

Sturz^{1c}₂ - 260^T

4 cum emph⁹

Jg II

215

Br. vsudy

Sturz⁹

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

absolutivní jesto (v bržemb jez) v fról. větě

4 k faditab. je. znamená jesto místo uby oas 7

> hde 7, > hau 7, > odhude 7, > edy 7 |

4 Přirodně zde mělo jesto ani význam odrazovací
partikule významově nediferencované... 4

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Prv 201-202

vstaž. věč

V hlavní věti Gba nejčastěji souvztažné zdjmeno
ten, to, viději tyz, saždy, všichni, vše, všecko,
opědinele i jiná.

BVčs 189

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

typ on to hl, co (stru, jura)

"zbyšaci dorozov' opis" podle soucas. duse gramat.
teorie

1 fuvni doted z souce 40. let

Jel. ani svob. nevada jst
pak bojva fclwv

tudence Elast zdraznenou a obsahove zabvasi pi?
vedl. vete na foca ten soumeti

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ

MUZEUM

Sfon 141-142

rozvil se kolem pol. ~~19~~ století (doved se tvrdit - Slováci!
kde mit jochybnosti ze jst v dobe kolem foloviny století
"hl vliv fclwv soustavy u na's fclwv jst" - 22. pochizi z 90. let NR 16,)
rozvil se najdrve v zemalstve

141-142

on to byl, kteřij (jeuž)

nejedná se:
"focinet" vety hlas. stojí na absolutním začátku
vývoje.

realizované subjekt před actual. členem F
i u autorů starších, ale až v tomto období a
v publicist. - u nich dost často relet. co

nafi. u Pal.
MORAVSKÉ HAL.
ZEMSKÉ
MUZEUM

Stron 143-4

viz o různých modifikacích na s. 144

co = [od té doby, co]

postpozice "opid.": Jindy 229, II

anteponce: form. - C 27

Hyllos 20, II

Sub. Sout 113

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

od té doby co
od té chvíle co
(one') čas. "odedy"

u Tyla v celku jeho jazyce /

co

v starší Tylově próze jest poměrně nízké
postupné jeho převence "vništa"

Jazyk 349-50 MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

čarová' uerz, od uerz foč'ua' de'j' uerz, r'ide'li'

uafu'nto' f'ie'ol'ida' co

"relat'ion' za'g'ment' se v let' f'ur'ke' osam'nt'at'is'ko
el'ip'rou' lex'ic'at'is' čar'ou'ch' uer'z' od se' d'ob'z'"

1 // Edyē

Ston 154-5

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

od te' doby } - co
od toho času }

freediarnost

bez dokladu

Hatt Svor Uluw

72

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

od času, co
od tej doby, co
od tej chwile, co

} seitdem
datz

Zur Böhm. Sprachlehre 1842 158
1846 147

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jeu

muže odrazovaci demonstrativa
a spojky slučovací

BVč3 42

v 15-16. stol. → nová rajm - původně interrogativ.

což (vstah & cele vstah)

stovž (to) (vstah & předponou (čau))

hojné i ve funkcích odrazovací

43

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

to
nic
nečo

1 jezto)

dues: co

archaismus v Tyl. provincael /
v prose Tylone ze sloudu 40. let ☉
dodect: francisko ... jezto
> co

Jabl 398-9

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vztah: veta
coz, kolikoz + gen.

"Edyž vysledek vedlejší činem obecnějšímu
vynesti jest"

napi.: Nevšiceni lidé, co jich jest na tomto
světe, spolu se znají Pass

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zil 577

Co

« nezřídka uva^lženam ~~»~~ Exantativní »oli«^l;
přitom se spojuje s partitivním genitivem substantiva.

BVčs

195

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

co - že

průtaškov' typ

... pravda jest, co povída Goethe, že oteče
lyžaj' nejčastěji říce jen v usích
murou ...

Uer

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

reputis - frekvencované

S fon 312

rap. O co a jeřto

Na Hala, Brus, 177n.

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

coz // ježto

Neboť nic není slyšeno, coz by nemělo být
zpeveno, ani jest co tajně, ježto by nemělo
být zviděno. B.

Lil 403

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vatařině co

v 1. p. sg. pl. = který ...

v jiných pádech "ná gestě", potahngeli se co na
gmeis podotatue, jo robe osobny mltogmeis:

ho, gj, uny, gj zc. ... k. p. To gest ten, co gmeis
ho frongli

Šmitt Gram. Ces. 1876 62
MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

co relat.

"Ten unū, co na's fokal, pē tu taŋ" abd.

"In den Karibus obliquis, den Accusativ des weiblichen und ungewissen Geschlechts angenommen, muß, wenn sich das co auf ein Substantiv bezieht, zugleich das persönliche Fürwort ho, pē ho, gebraucht werden."

"To sou ti, co ⁵imi uluwti"

Toussa Wb 94-5

co = stov, in omni genere et num. - ,
welcher, welche, welches, so

Ten cloveta, co tu gl. [Ros.]

J I 244

Ti lidé a jini, co nejprednějšího gl.,
na ostrov utekle. [Har.]

J I 244

co relat. u Pal.

froní ten, co doazet, JI Kazimír 60

+ dowlady

Th. Vodice, Fr. Pal. nec' spis 169 #

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

coz - to

Nebo oni cozby musili činiti, strachem aneb
frimcentem toby musili činiti, ne z dobré
vůle.

[Solf. 2.55]

Jg I 244

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jeuž

"Ve větech vztahujících se k osobám dušelo se relativně
jeuž v stej. formě dobře"

"záhy však případy kolobání a shodání se zájmy
od prvotní táčnicki"

"Do větech vztahujících se k věcem nebo jmenem poznatých
se co(z) na místě jez, jež umobem drve a jid
v památkách ze XIV stol. předláda; byz ovládlo
vpluv."

BVoš 197

Uztarāne' co

Co kann in allen Kasus, Zahlen und Geschlech-
tern unverändert für *terij*, *lbera*, *lberē*
gebraucht werden; doch muß man in Kasus
obliquis, wenn es sich auf ein Substantiv bezieht,
(wenn auch das Substantiv nicht ausdrücklich
da ist), sich anlehnen des persönlichen Für-
worts *ho*, *gi*, *ho*, *ma*, *gi*; wie u. s. w. bedienen,
z. B. ... *To san ti, co pme s nini ulu wili...*

Toussa Böhm. Sj. 1782 244.

CO vstaž. zájmu.

„v ulnivé obecno' ve všech rodech a obojku cítele“

„S lepším porozumění' přijímají se s ní z pravidla
případné' pády náležitě' demonstr. neb. předloze“

finsk. jen z. Us

= ve stč. jezto

„ve slohu gramatickém obličím živati učiteljských
nam. stevj, jezto“

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Brus 17 71

co

(= stary)

"v rěci obyčejné"

us,

278

575-

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Co nekongruentní zájem.

hovor. zabarvení
v řl. dramatech ~~ke~~ vzhledně do úst lid.
fortar

Stich, R. Spávek ... 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Co relat. // Stav, jenž

silnější formací ve 40. l. do spř. čás.
od foc. 2./2 40. l. u Býlady, pak se staví u něho bez
prostředkem

Sp. B.

399-400

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

CO vztaž. veršované

le'měr unzi' ze spis. p'rojev
(fronizalo ne neto. unze koncem doby obroz.
zahr. Ch. sblizn'ci spis. p'rojev. 5 lid.)

Triz M. Hakkala, Slov. mládiv. ja cíncto
a sloven 1857, 68-69

Ze zruu. jen 1 douček
Kartepi v Baračové Svobode

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Ston. 136

Sdoj⁽²⁾ místo Sto(27)

zobecnělo bezpečně v 2. fol. XVI. stol.

BVčs 195

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kto(2) + plur.

„Zájim. Sto(2) se užívá i v platnosti množ. čísla;
frásudek vztáhnout^v na ~~je~~ v plurále.“

„Když bylo třeba zřetelně vyjádřit číslo nebo rod,
užilo se místo něho zájim. Sto(2): ...“

BVčs 194, 195

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kdo - 0

Kdo mnoho vyhledáva', jest suazný, kdo
zna' povědomý.

[Com. jan. 12]

Jg II 47

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Edo(z) v antefon. produkt. nete

+ plur. tvar slousa

v antefon. produkt. nete az jen zridka,

1 hlavne u nemci;

Kdo plati spravy ^v cizy ^{vo} firmou ho take'
u "Salomonina" ...

Ston 126-7

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kdo locò relativi Etery, welcher

I ti, Edoz bibliotez miluji, mezi
učené se počítají

[Com. lab.]

Jg II 47

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Edo - Ten

Absque interrog. Edo cum demonstr. Ten expreso
vel sub-intellecto, wer - der, qui - hic, is

Edo^{no} rād' dēla', tomū vřděl' svatek jěst.

[V.]

Jg II 46

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUSEUM

8 Ede se obrāš' (obcajěš'), a přitelst' maš',
8 tomū bud' otkovřěny

[Com. jan. 918 Prov.]

Jg II 46

tey - Edo
A suert

Spravedlnost počína věc a radi' pravde, -
jaka' jest pře' jsi, a jara' te' lzi, Edoz
(t. Etra') po ni' jde.

[Ctib. h. 15]

J9 II 48

MORAVSKÉ
ZEJSKÉ
MUZEUM

Sdoby, cum emph. Sdozby

= Edy Eds, wenn einer, wenn Jemand,
si quis

Sdozby otce neb matku ubil, smrti at
umre. [2 Moj. 21]

Jg II 47

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Křto, čso, šterý veť substantivní - uznam foedu.
nejvýrazněji u veť se zdáju. što

ŠVČ 316 - 317

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jak + adj. dominující uad Stora
funkce spojovací + průhledná, (černé průhledné)
převládá také ve vlastních průh. vešlech
měřících

opědinele však Stora

Ston 122

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

= (als, wie) : jako (jakožto) zpurm' lidi' vypleš'ni jsou

= dle toho (zu Folge, weil) : jakož mne žádáte, abych
vám povolil

= co, leby : jeden z těch, jako (co, leby) peníze
mám

+ jak by, jakoby = rouně tak, právě tak : přichází, jak by ho
dovolal.

= že by : snaží se, jako by (že by) jinak možné nebylo

= lebrak : radili se, jak by se ubránili.

+ jak - tak = (so - als) : ne tak hravý, jako směšný
= bezohledný napotád (wie - so) : jak jí, tak jí.

Toučický Čes. ul. 1850 218-219

27
jako = co, jaž, který, so, welcher

A tak se stane řádkem, iařoz začne
neb zjevně ho ~~hrušně~~ následovati bude.

Ms. Hus.

Jg I 563

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

co x jaž vstazue

"Pod vlivem vet jako vidim, jaž souř stoupa,
kde veta s jaž nabradila dřívejši přichodně,
vzrušil u jaž ... odstih oaeř teluřti suřh nebo
pameti."

To jsou ta teluřta, co je nem' osem ani videt

u ————— u jaž je nem' ani osem
videt (= nepatrua)
(= oediz jme si řekli, o nichž vs,
MUZEUM z...)

Voldauf, Vetař. vet... 171

jar x jara

"fouled zjednodušenej licheni uobli nci,
ze ualme jednat vztažne vch sromavaci
s fudovec m jar, jednat spojove vch se spojou
jaro (mijastepi s lond. nebo jaro s d, z,
jari s d, z) ve vetacl. uveřaluzel, je sromavaci
obraty uveřtne' se spojou jaro. U spoj
jaro je ovšem možna afodopa soucovho
-o, takže se formální rozdíl fouled stka'."

Zamer. spoj a fudovec, SPFFBU A 10,
1962, 35

jabo (= Stejný)

“v řeči obyčejné”

... pivo jsme pítali té sůněřce, jabo gla
v Mydlářově domu, ... Sued

Sued

718

515

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Jazy, jazy

"Protože kěmec nemá pro jazy, jazy adjectivních
tvarem, vybrs adverbium wie, nar. lidé bez
hladon adv. jazy m. jazy."

Kaři. Maněslu ani nepřijadla, al zaneftal proti
řádu, jazy ona je; zanedla m. jazy ona
zanedla

MORAVSKÉ

ZEMSKÉ

MUZEUM

Th. Vodice, R. Pal. Reg. Sfis, 169

formy

jak, jak^u, kak, *kako, emph. jařt^u, jařte^u, jařz^u,
jařob^u, jařoz^u

Jg I 567

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

absolutiv. relat. gado(z), jaž(z̄), nědy + -to

ne vstávají, le věta adjectivum

delší částí než choché gado(z̄)

v nejstarších dokladech význam. odstik Evalis.

i její souvratci nebo zřisbono

v fordepřích dokladech je bez farang významových

odstiků, nelin. blíž. absolutiv. je sbo

obliha ^{nelin.} vznikala, zejména v textech blíž. lidové

půl se vpadl osob. zájmenem - božepř. doklad

v lid. a hovor. j-e dochází

BVOŠ 202-203

járš

„Elade se částo meke správně m. jády', -a', -e', ka pr.:

Taž statečný národ, járš gli. Křtmane' m.

járš gli. Křt.

Brus M 94

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jakýž

Postava člověka, jakáž od pupku až vde
hlavy se vidí. Har.

Jg I 565

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jakýž + subst.

Ponevadž vtipem počtění jsou, jakýž lidem
umírati obecná škoda, quos mori detrimen-
tum est. Com. lab.

Jg I 565

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jaký(ž) ut, wie

Jakž jest me' zdání, ut mea est opinio

Wg 686

rozličné věci (jakž slavný soudce B'vají)
soudí, cypusmodi, welcherlei Art. Com. jan.

J9 I 56

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ječyč, ex jaký et emph. žē (ž)
relat. qualis, dogleichen

Houby, ječyč na stromech bývají. Ros.

79 I 566

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

čaký - jaký slovnice

„Ja' o čaké štěstí, jaké tu viděl, nestojím
kom.“

Hatt Slov klen 7/1

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jakový, cum. emph. jakověz

adj. jaký, qualis, wie beschaffen. Ros.

aby se stál tyranství, jakověz pta'ci

loupežní a draví provádí. Br. na Deut. 14, 3

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

takový - jakový

Wymíne se Erechya'se, a prosta,
takoví byli, jakovéž tu vyfisuje.

Br. na Iza. 22, 8.

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jakýž

„Edyž se sfolu ě jarosti a povaze jmena,
na šterě se táhne, bledí“

Plác, Var. z Kold., Br

Zl 515

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jažy (ž) ve vstaž. v. adj.

zúdra v j. stč.

„brčny jmelus fo skalkce kvalitatvny; oclrazuje
na ne zó jmelus jažy.”

BVčS 202

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

žal'

vypadneji "Evaluativni' stejnost" ("Sde vlastnosti'
je intenzita, stejnost intenzity, nikdy a pod.')

Voldan, Vztahue nek... 189

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jakov' ptaž.

individual. archaismus :

... velká drzost, jakovani si Věděnáci ... uvy Eli

bežné u věst. starších autorů (např. Pal.)

Str. 134

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

žahový relát.

u tyla vedle vstaz. vety označující dům, stufent, 8

Kvalita
i proste' spomy mmm se Steny, pás 1

do zač. 70. let, rozdějí belme v vyluce - uizeji

Jr 397-8

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jabří

"2 jabřiti předmetů"

"Ede bud" položena jest neb arjou položiti se může
na'm: souvztahua' jabří, jabřoví"

X ten - stevý

Brus M 94

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jakýž - farový Br Srovn.

takýž - jakýž Hrzel

jaký - farový Koum

takový - jaký Hrzel, Žer

jaký - farový Koum

farový, jakýž Hrzel

Žilsek 492

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jaký comparat., porovnávajíč buďto s vyobrazením
buď s opusťeným taký, wie einer, so einer; wie-
so; Qualis, talis

Jaký strom, takové ovoce. V.
Jaký pastýř, takové stádo. V.

Jakýž dělník, takovéž i dílo

Jakáž matka, takáž dcera její.

Jg I 565

Br. 2 Ezdr. 9, 17

Br. Ezech. 16, 47

talový - jaž'

relativ. dergleichen, als, Qualis, Qui.

Talové oim' sloz, jaké čim l Scipio.

Jel. Petr.

Jg I 565

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

šterak (š) = jah, wie, auf was für Art, ~~was~~ wieviel (š).

indir. = jah, wie Vg 587

Beči-ugaložiti, šterak by zbohatnouti molli (V₂ 610)

Jg II 214-215

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Strak(2) = že, wie, daß

Plz, Bzl,

... v dobré paměti mítí račíte, Strak roku minulého
očimil jsem s vařnosti dvoje psaní. (Žer rlp)

Jg II. 215

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

galel, Sterak
= nem. daß, lat. *verba esse s. inf.*

s. ind.

s. opt.

Z.č. 412-413

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

① *Thun'sche Geschichte der Medicin, 1771*
Thun'sche Geschichte der Medicin, 1771

Střez, Střez v různých otázkách doplňování

od pol. 15. stol. místo Saky, Čač,

Střez začal ustupovat

„Zájm. Střez pak rychle zastarávalo
a ustupovalo; naproti tomu Střez se drželo
daleko více a jak se vedle něho formovalo
jordanij a formalej.

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

BVcs 160

Strahov (2) v závis. staz. doplet

hojné se za obrození drží

u žla pro zcela opřed. 1

na ferdinann pol. stol. ualžva' du E. zabavení

hojné ještě u Halla a B. Němcové

Gr. Jyl 327-8

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jak obrab. veta podmět.
ind. podmět.

i 'Evaluativní' nebo 'Quantitativní' struktura vztahu
vztažený' odlišná způsob. a měrou'

|| Strana E v celku frekvencovaného
odlišná. způsobový
měrou'

→ pouhý vztah obrab. bez doprovod. odlišností
(= 2c)

Stron 127

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odšud(z̄), ofšad(z̄), odšvad(z̄)to, odšavad(z̄)

frivolá'dla ve spis. j-e podobá odšud(z̄)

BVčs 220

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odrud (2) (40) odhrad (2) (40)
odrad (2) (40)
pávod

~~odrad~~ V, Štelc. B. l. ~~odrad~~
odhrad ©, ©, © + ~~odrad~~

Števil z ničehičoš, odhrad se poznava jeho
odmohoucnost (daher). Štelc. str. B: 8

odrud

Cou, Br
Plamen jest ohnivý; odrud i flamenma'
barva tato se jmenuje (unde, daher)

Jg II 847
Cou. Jan. 337

odruď výhled 1

Kom

Ziž 577-8

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odkudto dle
"Hiději"

Cest Bras

BVčs 106

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Sudjz) || Eady(z)

„Podobly ... zily vedle sebe v různých památkách
až do XV. stol., Sed archaickéjší Eadyz ze
Spis. par. ustoupilo.“

BVCs 219
PRAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Čudý // Čadý
v zavislosti starších doplňování

BVčs 160 - 161

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

učta učitelů // předhodnutí s učitelům vztah. před.

Vždy od něho se, Luďka mohouc, vzdalovala Pass

22 443

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zudy(2)

v fikciernem významu majú vešty s Zudy(2)
smyšľ zjednotiť ("jaž")

3Vcs219

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Edel muste

Octues se Edel y verad. Com lab. 19,4

Jg II 46

MORAŤSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vešty „mista nebo miste“ 4

tu, tam, odtud — Ede, Ede Eolipo)

ode-tu Pass, Haj, Edež-tu mudr, Edežt... Eoli-tu Bz

odtud, Edež Blah Haj

tam, Edež Blah

o — Edež Sued

Edežkoli — o Haj

272 441

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Edelz / Sam

Kdež fůjel, tu provolati dal Vil

72 443

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

tu - Edes

Povudu vaštu, Edes^v se budeme všickni
radovati. Tur, Eron.

Jg IV 665

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Ede(2), fro *ide, relative

in suo loco, ubi, wo

Ede-tam, Ede-tu, tam-Ede, tu-Ede

Kde je'cě, tu starost. V.

Tam jiti wame, Ede wa's doprovodi! Har.

Jg II 46

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

tu - Ede da-wo
Ede - tu wo-da

z D

Jg IV 665

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Ede(2)

bez ptáku: cum, ubi, da, wo

Počína' leto, Edeš fr' hvězda vzbuzuje vedro.

Com. jan. 38

Na popravu hned šel, Edesto (als, Proch.) Fi,
jezť jej vedli, tu s ním malo před tím
prokázanou milost v nemilost proměnili.

Br. 2 Mach. 6, 29

29 II 46

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Edizto, ve vetach realnych skolnosti⁴
(= Edyž)

Kozm A 2/6

- N 2/8

Kylos 227 I

Švob Sour 128

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Edizto lokalni

„jen jako reliet staršího stam“
dost případů, kde v ~~znamen~~ lokalni a odformaci
(wordy: přípustný) slyvá

Sto 148

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

~~g. J. J. J.~~

Sdělož vztaž-fund. u Pal.

do Benabek, Sdělož vstahu 34, 47

+ dowlady

Th. Vodicec, Fr. Pal. rbc spis 169

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Edes // Edes und.

" listy archaic listy Edes je v zurnalstke
60-let již zcela zastaralý

Ston 147

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Subst. abstrakt. pojmenovávajíci' obložit'

+ Ede Hyllos 220 II
Judy 228 I

Subst. čas. + Ede (= Edey)
Hyllos 220 I

Subst. souv. 125

časť Edež 126

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Edy (2)

nedy i slyšel císarovy ("Edy")

BVos 217

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Edež oas.

"urto Edž"

Počina' leto, Edež fsi' lneida vbezuje vedro, fi Edž

Tom

Edež - O suid

LiE 446

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Řeč (to) vztah. čas.

duch: umění

u byla novo pravidla

Spitzl 400

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Edesto čas

Judy '29. I

svob. Sout 127

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

relativní věk
sahat. čas. význam
doba, chvíle, rok, okamžik, poátek, století, den, večer
adv.
myši

Eda // Eděsto // opid. co /
// sporadicky Edy - hl. v Barabovské Svobodě
v žurn. ker

// Edy
MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Sto 158-159

Edle

navazování

"veřejná věta - determinace"

Hyllas 20 I

Judy 30 I

části Edle (= a tu)

Dosud M 18

Swob Souv. 125

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Šdeř

„uvozuje redl. ve tu dšředšovan“ 7

Roem. - L 718
Judy 730 I

Švob Souv. 126

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Šdež fodelu

neprůběh čar 1

citl se souvislost s uměním v 1/2 kameu

BVc's 315-6

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Ede = sam
hudy

vědy mandáky, Edež fobica, donáseti 20
schody samenne, Ede se na pavlačí jde 43
Erl, Rihody V. V. 2 křti, 27, XXVI

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Ediz - ab initio periodi = da, cum, jeli Ediz, Ediz
francie, Ediz

Kdez une francie suze, alych oddil suze
i s owozy zadrželym folozit, zadržite, oznamuji
vaku, zadržite ... Zadržite.

Jg II 46

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kdež (wo, qua in re, ubi quidem) - [přítel]

Šádku, že ji napomenete, kdež ^uverím, že mou
zářost tak učiniti náčíte. Zm. nkp.

Jg II 46

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

$\text{Ed}(z) = \text{sam}(z)$

Z¹⁴řídka se stádo Ed(z) místo očelabaneho
samz i tam, kde jde o vyzádku směru pohybů

BVos 217

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Sam, Ede, Eudy u'čel
+ optativ

Paš skulinu, Eudy by se dožítí mohl,
hledá'

J9
Lč 462

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[Handwritten signature]

co(2) místo ustupujícího jeníž,
jesto

zачателъ поемъ уѣ до 14. стол.

forděj cárkej, ale ve spis. je se u ledy
ve vetri' místě nerozšířilo

BVčS 207 MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Stevěz
coz posledni'

u Jg

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

což

u arch.

Saf

706SK 82 96

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

"nepřava' fivlastková' věta"

"nepřave' fivlastkové' věty jsou vlastně hlavní' věty
jiny'm jsou zevnitřně, takže mechanicky
podřízené, a rozrůstají se od fivlastkové [Fivlastkové]
cíle fivlastkové' věty] pravě' tím, že se
nevztahují k jednotlivým slově'm než k obsahu
hlavní' věty."

co(2)

sm. a to

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

br. Koc.
Koc.
Vel

Na Kala Grovn ulici 70

202

"pomocí této spojky řadí se s větě hlavní
i takové věty, jimiž o obsahu věty hlavní
nejde soudit"

id, quod

was

Vel, Koum, Svěd, Koum,

ante pozice Koum

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ZE 507-8

Jaroz
Coz

relat

"Tento snahou spojovať veľa čo najklesnej a podľa možno
relatívne, že vyložiti hojné, čiže mechanické príjorodni
veľ slobodem jaroz meb coz, jehož hba' uštrváno bud'
jako relatívna absolutných (na zjorob dvesního, lidového
co), aneb uistá spojení souřadného at spojového (=a)
at bezspojčného.

... nov' aga bude naš chititi lepeji mezli pravni stráži'
ofatrovati: jaroz se jak i tal stalo (131)

... [hofmistr] že chce musulmanem byti a se poturčiti, počítel.
Coz ihned čauš to o velkou radostí slýšel, ... (97)

Uhl, Přílohy V.V. 2 listy., 27, XXIII

co x coz

„proces diferenciace determinacního co a redeterminacního coz blížil se v době obrozenské & světlé dovozkou“

Lib. souv. 124

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

co "křídce" uzavře na oběh celí uetý
což "vešitkou"

co Rozum C 217
Hyllus 20 II

Jindy 230 I

což Rozum M 218
Hyllus 221 I (3x)

| což Edy Rozum R 222

což + freclod Hyllus 221 I

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Stoř Souw 123-124

což
friciz, uades, frickens, zates aj. } vetne
rozvojici

diskrech, dovtacne ymeteni, dofluem, zfrismem
yraznejoi / pauza, casto ;

za obroz. hojne, bezne i na foe. 2/2 19.1

Jl fomeni v male unse (zol. r foze unel.)
stredne i v foze publicst.

Gr JZl 386 — 9

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ciz̃ = cē-zē, was

Na ciz̃ řekl worauf er sprach D.

19^T

292

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Což

nacás, zadrž, průběh

velmi cítě (článek uveřejněn v časopise z oboru
obozemí)

1 jsou doloženy i příklady s co

"doložení moravské procesi"

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Stron 140-1

načes něm. darauf o čase
na to bicrauf

germanismus 4

misto potom

Hattala, Prus 162

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rovne jako)

= nejinač než jako, toutéž měrou, tak dobře, podobně,
eben so wohl, als, ~~z~~ aequae ~~z~~ ac

rovne jako simul atque $\frac{1}{2}$ 1390, Har, Klät, Com lat

rovne tak $\frac{1}{2}$ 1390 Bzl,

eben so $\frac{1}{2}$ 1588, Ros, Bzl,

~~rovne jako~~
~~ros~~
~~jak~~

rovne ... jako Ros, Com, Bzl, $\frac{1}{2}$ rovne ... jedy Bzl

rovne ... jak Com

rovne co Syn Phr

79 III 853

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rovněz

[bez citátu]

rovněz tak eben so D

Jg

III

853

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Nové jáso (G)

„für slowee nové - stavalo forději für jáso taš
částo, že cele' nové jáso (G) uagřalo
řovaly střeme ' špiz 4

BVCS 262

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nové jako

kněh s vytvoření sběrné spisy
v 16. stol. a obusuje se v obecné
spisovné oblasti, ale spis. jazyk je
trvale nepřijal.

BVCS 265

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

co = jaro

Vel, Lou, Preff, Lobz,

rovne co Sued, Preff, Vel

Lil 496-7

MORÁVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

eben so wie

= rovně jako (co)

Jurian

Lehrb. 1843 333

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MÚZEUM

co Simil. et comparationis
= jako, wie, als wie

Hvězdy jsou co lampy na nebi zavěšeny

Com. jan.

Jg I

275

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Co. Invenční
(„ústa jara“)

Dřevěná zima ~~co osi Sa~~ IX, 7

Byly uškoně Cab XXXI

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

co/z)

- a) prostor = jak daleko, ^{wie} so weit als
b) čas = jak dlouho, ^{wie} so lange als
c) množství = jak mnoho, ^{wie} so viel als, wie viel

48- co us, svěd, vel

b)

- c) θ - co Háji arch Pis
θ - což Háji

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

48
218 495

co

co stojí kolikráté ujito gako, neb gake
mnoho ...

nevoj s'au, co peněz má (t. g. gak mnoho)

Bigla Uhov. Čís. 1872 154

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

tak - cobz

Kterýžto šorém dává se lidem vodnostedlým
raku a teplý, tak muslo, cobz do vajec
šoréjiny vešlo. Bzl. L D.

Jg IV 543

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

co srovnáv.

„teprve ve str. čítné“ // pravidlem ja lo !

Prof, Kam

„Dobrá jest však co, kde srovnání nezáse vlastnosti;
výběz factu, stupně.“

~~to~~
tolik - co Pěti let
co Obvil

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Brus 01 71-2

- li, jestli(že) nepodmíně love'

126 podle Haller „podmíněná přísůbná“ / Tk vzorací
jine' vzh: „smysl odformovací“ ↔ Tž: „je to smysl
drabobny'“

127 základní v' znam omezovací / ^{a) ofalové omezovací}
^{b) zřete love'}

a) babička vzbudila, ještě už nevstaly, sluz

tež ačli, ač-li, ač (Němcová)

128

129 } by gly-li ^{od shazování} před dvířli ^{pro smy,}
byly ^{uym' děsný} (Lustik)

Frabowich, K ^{metaraciny} vedl. vetalem s-li, jestli(že) a jestli.

SAS 8, 242

li, jestli (že) nepodniku Eone'

podle Ervana význam zdrženlivost.
skromného umění'

výroci' travenčů

K uctázení uval. vrbah s-li, jestliže
a jestli, SAS 8, 12, 124-5

„z valné části smíšená a rozvažují se v j-ě nej-
novějším“ ale Tě je brán, protože j-ě
zadržování by znamenalo výrazové ovlivnění
j-ě“

-li, postl(2c) frýjst

„Stejná neúměrnost mezi myšlenkou a její
dovni' jádrem ~~ve skutečnosti~~, zájmem-li se
na to, že spojka - li, jestli (2c) plus vpad-
nutí jím frýjstku ~~určenou~~, a užij-li se
ji o frýjstku ~~určenou~~...“

Haller, ORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM li, ND 21, 37,
158

-li, jestli (22)

Žil-li O. These brome sty žil-li ve lotita dnu
2 moderní revue v literární osamocení,
nemí ani dnes fináct let fojich sviti, žil-li
vzřadu ž žil-li ba' enje le' uhu dlu.

"velky degenerované"

"misto spojil žil-li anabo misto
frakho spojil' apud'ichetu"

"fotok zaccobeh jerehololi souviti s kimiti spojilami
fehu žil-li"

"maj-li tu... vobec nejazy' vnam, tedy eufonicky,
myticky' a pod."

"estehra' mangra" "falšna' gnam'ca"

Urban, O umohov'znamnosti spojil' jestliže, postli,
-li NR 28, 44, 11-12

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

- li, jestliže

"občasně veš fungování", kde fungování je vyslána
s jistou rezervou"

= i když, třebaže, i když aťoli

Urban, O umělecké značkovitosti srovnání jestliže,
jestliže, - li NR 28, 244, 10-11

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

"veš přípustnější zápor, který veš hlavně"
uvádí na pravou stranu. Přípustnější se zápor, ale
v záporu se omezuje. možná nepřijímá-li, i když aspoň
= i když, třebaže fréměna na souvětí odporová
sage

t. 11

ne-li — však

ne-li — ale

ne & vplněnuli dostatek, & slušně sa fotičce-
vždycky Com lab

ne vícli, ale vždy jednou (t. jestliže ne víckrát,
aspoň → Br. Žal 119 Summ

J 9 11 314

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-li, ještěbce) stupňovací sužl

donací vývoj

napi-⁴ ještěbce gla předtím zla', fotam gla ještě horsi¹⁴

další příklady z F. J. Toussy 1794
1837 atd

Haller, O uči. moravské spjčl ještě, ještěk,
-li, NR 22/34 754
MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-li
ještě (20) - ať se aut. eliminat

hema-li šera' ves Sostela, ma' aspu
Saplu'au Jr (o Geb - Erlone' ulnu)
doutady z Pal, Krau, Navdy ...

Haller, O uc. u. moravské špice ještě, poznání
-li, NR 21, 17, 155
MORAVSKÉ
ZEMLSKÉ
MUZEUM

-li, jestli(zě) přepustkové

"Sfjz přepustčí jsou v takovýchto souvětích arci
výraznější a zřetelnější než sfjz -li, jestli(zě),
a proto lze formy podmínkové s příslovcem
užít jen pro přepustku úmyslu, jak vhodné poznamenává

Jebauer-Ertl 2, 1926, 103⁷.

Haller, O uči-uzívání sfjz jestli, jestli zě,
-li, NR 21, 37, 152-3

- li v souvislosti významově nepodstatné

šlo se v 2. sv. 60. let

2 důsledky na vztah ~~konfrontační~~

1. ^{největší} případy se vztahují významem

hojné vety „realizace ~~prohnutí~~ (podle svobody)

= „obdobnost, která fotoreálně platnost forzami

vety hlavní

hlavní veta ~~forzami~~

MORAVSKÉ

ZEMSKÉ

MUZEUM

Stova 177-8

Edyž (te^v_{to}) cum, quia, weil, da, da er nun, ponieważ, že Vg
1102

Har, Žer 4kp, Edyž^v Br, Edyž^v Br,
Edyž^vto Har, Com lab

A Edyž o fiktivních věcech slovík zdravě souditi
nemůže, ovšem o budoucnosti, Br na Eccl 6, 12

Jg II 48-49

MORAVSKÉ
ZEŇSKÉ
MUZEUM

-li [odpor]

Sybl ono divné, toto bude divnější

Br na 72a 43 17

Jg II 314

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-li

pro vstah „pomerčný“

Horsi-li človeš, lepší štěstí

ZŠ 498

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

li fúřpust

vevni' dves 210e'

fráled z kervudy

BVčs 328

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-li — a
ale
tehdy
to/z/t^v

w̄ v sto'

BVCs 310

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bnar.

Jestliže já to učinil, ab' živ nejsem
= jalž živ jsem, já to neučinil

ZH 506

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

parož u Val. zrušitel
to
1x parož

jednat' se tu, parož vidíte, o velikou starostu
R 235

Th. Vodáč, Fr. Val. Rec' spis, 169

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jaro(2)

^{nikdy}
omezovací

"Edyž chtejíe flatnost vešy všeobecne' udrati
přiklady uvozujeme"

ret, veluti als (zum Beispiel), wie (z. B.)

jaro Let Troy, Old Vel, Koc
—ž 546

78 505

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jadřoz. — že

křítel.
ome 2.

"hlavní věta počíná... od spojky že"

"vypuštěno jest tak právě jest to, stať pravdivé
jest to"

Pr: Jako jest živa duše, trvá, trati, že
nevím.

ŽE 505-6

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jakoz

omezovací zkratka [= coz]

„o veti hlavni' p'rifouknahme, ze se obsah jiji'
se skulecivosti' srovnava' aneb ze to, o cemu' vyrod
cinime, vobecnu' platnost' do sebe ma'

1882, Ji' Pod, Sued, Kou

jakoz pad Kou, Eer, Bzl

29 504

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zářel. veš jakž

„omezují“ platnost hlav. děje na dobu učitel
života“

jakž te živa

jakž sem živ

„rozdeji folky tyto veš v dohled a jakž
v řiřl. uč.“

jakž omezovaly též platnost sdělení

BVčs 337

Explanative:

jako, jakož, jakožto, jakito, jakž (cf. za synon.), jakož

jak

= ut, velut, utpote, tanquam, sicut, sicutmodum,
als wie

A my poelle' toho, jakž při nich je poznáváme,
o přirození a složení jejich souditi obzřeti
máme. Bylii předm.

J9 I 563

MORAVSKÁ
ZEMSKÉ
MUZEUM

je nachdem

= dle (podle) toho jak

Burian

Lehb. 1843 - 336

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jak(0)z

omezovací vztah

"Každá určitá osoba, jejíž úsudkem aneb míněním
věta hlavní jest, aneb na jejížto věrnosti a ložno-
věrnosti platnost věty hlavní se závisí"
ne věti vedl. "čarovna výsteví a torzení"

jakž Háj, les, ková, Vel, Sig z Píck, Th Háj

Zif 503

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jar 10/21

omez. kritika

"Edyš přisahajice se čeho dovoláme, abychom
pravdu veš hlavní ztardili"

sta... ut, sowa

jak Jg, Svěd, us

jač Jg, Háj, Svěd

jač Háj

ZiE 505

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jar(0) 5 čest. list

" v listech a soudech seznávaných poctivěji vědy,
v střížích to, což nám v zručnosti uvedeno
jest, zahrnujeme, alychom příslušnou odpověď
učinili, též od spolek jarok, jarok "

zuod, was das betrifft daß, in Betreff
dessen daß

jarž suid

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jarož suid, Lev z Rožm, Jiř Pod
10 tom, jarož j. z Rožm

ZL 506-7

natoli'ε - uatoli'ε

obmezo vaci'

kučič 255

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

(na) jak daleko

"lépe porud, co"

"Jak daleko paměť moje sahá, lépe i po rud atd."

Brus M 76

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Obmezovací věty 9 (měrou) |

" meze, střídk hlavní věkou zpodobená vlastnost
nebo činnost frastoufiti. nesmi"

eatenus - Guatenus

in wie fern - in so fern
weit - weit

u stanzel " potud - potud

" u novějších spisovatelů " natole - natole,

" na které nesprávně " jak daleko - tak
ce

Hatt-Sov-lulur 76

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

„Srovnání ve smyslu shody nebo podobnosti“

Základ. příklady: jár

varianty jář, jář, járe, járož(e), jář(e), járež(e),

járž(e), jářž(e)

v řidici větě samostatně jár (jár, járe, -že)

podobné srovnání jár adj. járž(e)

Často se setkáváme s odvoláním na autora výše nebo
na nějakou autoritu

259-

BVČS 260

MĚRAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

se rovná ve smyslu stejné míry

foli k/0 — foli 20/2 | také obrácené pořadí
opd. taž — — — — —

již ve 14. stol. Endowment:

foli 20/2 — foli 2/0

foli 2/2 — foli 2/2
nápodobu:

foli 2/0/Erst — foli 2/0/Erst
(+ solovek)

BVCS 266

tak - jaž žyg

taž - jaž štít

jaž - taž us, svěd, kucha, Br

taž daleho - jaž daleho štít

jaž - u - - taž - u - Br

jaž vyzob - tak Br

jaž malo - taž malo vel

taž dalece, jaž dalece kom

jaž vyzob - taž i vyzob hr. Jel.

LiE 487-8

Stromabáin
vlastnosti

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

tak - jaž
taž (obie) - jažo i
jaž - taž i
jažož - taž

↳ spojce taž „zostřující slove
obzvláště, nejvíce“

„Edyž se při prvním čtení & všeobecně, v druhém
& obzvláště jazyce výrobu hledí“

sowohl im Allgemeinen (überhaupt) - als auch insbesondere
nicht nur - sondern auch (als besonders auch)

jažož - taž obzvláště
jažž - taž nejvíce
jažož - taž hr. Jel

Zč 535-536

tak - jak
tak (dobře) - jako i
jak - tak i
jakož - tak

tam - quam

„jsem vlastně povahy „románců““

„Edyž se k rovnosti hledí, s jaroem se vyrob na dva
aneb více podmetiv aneb podmetiv tabule“

ut - ita, et - et

sowohl - als auch, ebenso gut - wie

wie - ebenso nicht nur - sondern auch

jakož - tak i Br
jakož - tak Br ~~mat Hos~~
jakož - tak i mat Hos

jak - tak i Hub R's
jakož - takéž Stit
tak - jako i Mir

Zi: 534-5

jak - tak kold
jak - tak Br
tak dobře - jako i
tak - jako Hai

Jan z Lohr

Jan z Lohr

veľ srovn.

jaroz(z), jarz, rovne jarz

ut, quemadmodum, quomodo,
sicuti
wie, gleichwie, sowie, auf
eben die Art wie

- tal(z), rovne tal, podobne tal, tez, tez rovne,
rovne tez

ita

So, ebenso

jaroz - tal Br (3x) Jan 2 4/2 Jel

o-jaro Br, Koc

jaro - tal Adhill, Br Jel

jarozto - tez rovne Jan 2 Lobz

jaroz - Jaroz Pass

tal, jarz Br (2x)

o-jal sved

484-486

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jarz - tal Br (2x)

jarz - tal Br

jal - tal sved, Kou (2x)

tal - jarz Vel, Br

o-jaroz Kou, Br, Letrovj

tal o-jaro Br, Koc, Mich Konst

o-rovne jarz Uer

jaroz - tal Letrovj, Br

jelič(ž) - foli(ž) (ož)
s folik

„jednoduchost a rovnost velikosti, která se v písničce
v čase, v usilí a jiných okolnostech věci stromových
vidí“

= jak dafeko - tak daleko
blizko blizko
dlouho dlouho
mnoho mnoho
velice velice

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jelič(ž) - foli(ž) Mbl štškl,
s foli(ž) - jelič(ž) štškl
jelič(ž) - foli(ž) Alex
folik - jelič(ž) štškl

foli(ž) - jelič(ž) Mbl štškl
folik, jelič(ž) štškl
jelič(ž) - s foli(ž) štškl

2,8 Sal 492-3

0- taž
kovne taž
podobne taž

dobro je Br (20)

785

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

novina'vací

Vergleichende

gako, než, nežli

Veřejný Böh. Gram. 1804 300

MORAVSKÉ 1809 283

ZEMSKÉ 1830 220

MUZEUM

jak ... tak } so ... wie
tak ... jako }

rowně ... jako } eben so
rowně ... co } ... wie

Zak Böhm.

~~Gradleher~~

1842

158

1846

146

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

přirovnávací slohy

Přirovnávací; tak jako, tak také;
gak, tak; ~~neš, nezli~~

Kyselá hejnová. 3. 1. 1830 78

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Co zřetel.

"omezení vyplývající z možnosti cizitele"

wz v stě.

neředy cdzj ... , zě

"veta dnes řídící" gla pojímána jako obsahová"

"omezení jistoty sdělení"

až z doby pozdější (Chlum (P), Svěd (Z))

BVc's 336

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

co(2) determinandi, restringendi

Coz ja' vku, so viel ich weiß
Jel. [REDACTED]

Jg. I 214 [REDACTED]

jakž soli, coz na neu bylo, v městě
zistati nechtel. Eus.

Jg I 244

co magnitudinis ascendentis
sive et nunc immer, was nunc immer

Co uobis proficere. Har.
Co uobis heros se potior. Ib.

JJ I 244

+ descendentis

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

co
žalž
škrabž
jelibž
pobudž

mohu

nebo
(+)

superl. fird. j. vety pomine

"nejvyšší stupeň a u nás, o které se říká 'hlavní' součást"

A já co jsem mohl nejspíše, hned jsem
napsal knihu Soud

co nejvíce mohl Háji
jelibžli budou u nás Háji

žalž jsem mohl Br
škrabž mohl nejspíše Háji
jelibž mohl Dal št
pobudž nejvíce mohl Háji

28 500

MORAVSKÉ
KRAJSKÉ
MUZEUM

Zřetel. veby

Co, pokud, jak

- a) "uskutečnění děje je omezeno možností cívitele"
b) "forzemí flati jen v mezích toho, co si ulaví
famátuje nebo co/vi"
c) "placnost forzemí je omezena na jistou dobu"

BVČS 335-336

MORAVSKÉ
ZEŇSKÉ
MUZEUM

co se týče }
požad jde } vztah
požad se k němu }

v des. části
blíží se vždy k vyčíslení čísla vety
BVC's 335

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pořad, pořad, pořad (+2)

conditions

= jeřáb, jeřáb, jeřáb, in so fern, we fern, so fern,
wofern, dafern, falls, Σ uodsi, Σ uantum V₂ 346

pořad, Ráj
z Har, Eus, V, Har, Byl, Jel Veti, PLS, Vrat, Vr

pořad
z Krab

pořad
z Byl

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Jg III 254-5

porud fochm.
s rudič.

ei'

a porud slus' cloveku svrto dlučnu h'adati
o vili nesvrto dlučnu boburo, nefochm' za to
madu, Ei ...

Leřar 297

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

porudž

„nědy více podminovací na se běže“

žer

žl 502

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

prčina

pro stranu prčina, za palou, za stranu prčina,
v strane prčina, z strany prčina Vg 1155
z palu prčina Vg 1197

pro tu prčina, za tou prčina diena wrode wegen)
za tou prčina byk

Za tou prčina swetu drachyl diena Angelegenheit wegen
v le' prčina Ms Zer

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Har

Byl,
v takove prčina Gr

Jg III 549-550

pro Šterou frčičinu, za jaron, za Šterou frčičinou,
v Šteré frčičině, z Šterých frčičin Vg 1155
z jarní frčičiny Vg 1191

frčičina = Gelegenheit v Pr.
Com.
Nar. a/.

Jg III 549
✓

MORAVSKÉ
ZEMLSKÉ
MUZEUM

za tou fúciou
pro tu fúciou
2 le' fúciou Byl

za Sterouž fúciou
pro Sterouž fúciou Kou

Ziž

575

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vyjadřování přičiny předloškami a pělch

Die willkürlose Ursache wirkt auch mit zum
Erfolge, daher kann für po tu přičinu, shese
tu přičinu, 2 tej přičiny wegen, durch, aus
dieser Ursache, gesagt werden: tu přičinou:

Číslo	Böhm. Sprachlehre	1843	148
Zahr	MORAVSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM	1846	137

ohled

u Jg. nejstarší dohled z Rosy

Ja' jsem to z ohledu bratra uctivě učinil.
Ros.

Jg II 893
✓

MORAVSKÉ
LEMSKÉ
MUZEUM

ohled

z toho ohledu D

Jg II 893

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odraz. výraz omezení u Val.

v tom ohledu: univerzita v tom ohledu stejné
smyšlela D 14

v ohledu tom: 198

v té věci: užíval funkci jeho v té věci 337

v té věci: za starší doby v té věci užíval
božích soudů D. 408

Th. Vodice, F. Val neč spis. 379

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rozdiel

S rozdielom mit. Unterschied D
bez rozdielu ohne ————— [bez cit.]

79 III

863

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

8 tomu učeli, aby
zůdla

frekvence těchto písků
v učel. včelách vyšší než
u obdob. typu ne včelích
písků.

z písků, z

za tou písků, a j.

subst. písků

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Stron 176

pro steružtu věc dural

"řidčeji"

Cestník (ob ~~zvan~~ causam)

BVčs

106

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pro Etoužovské věc

Jg II 215
(Wg 1203)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

v tom pádu.

Jg 0

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pro ten fald 55
frýad 63 u Val.

Th. Vodáč, Fr. Val. roc spis. 387

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

v tom případě in diesem Falle

[bez cit.]

Jg III 593

v tom případě

v té případnosti [bez cit.]

v tabové — — — — —
MORAVSKÉ
ZEŇSKÉ
MUZEUM

Jg III 593

po výminkou se

unter der Bedingung, daß

Zak. Böhm. Sprachlehre 1842

1846

158 [-i]

145

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

foet bou vjmiridou

9

s tou vjmiridou Br

— u abychom v

J9 V

292

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vstaz. zdjcu. + resumijní subst.
nafi. Stenazis závislost

"vyvojový rel. St", ale dobova

Strn 139-140

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

V ten způsob, že veta způsob.

zřídla

Ston 165

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

na ten způsob Br

ten způsobem Har — jako Br

Akuto způsobem Vg 1395

na tento, na takový způsob
MORAVSKÉ
ZEJSKÉ
MUZEUM

Vg 1395

Jg V 762

Jg V 761

jakým způsobem
lateralně

Vg 1395

na ja 21 spůsob Vg 1395

Jg V

761

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

v tento rozum

V, Eins

na ten rozum
- tauts -

Br

na ten rozum, ek Br

J 9 III 933

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

1/2 odraz.

dobrá zvláštnost

"fo kancelářského způsobu psaní ušlechtilého vady" "

1/2 fan orator 39

Erkl, Rithow V. V. z listu, 27, XXV

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM